

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

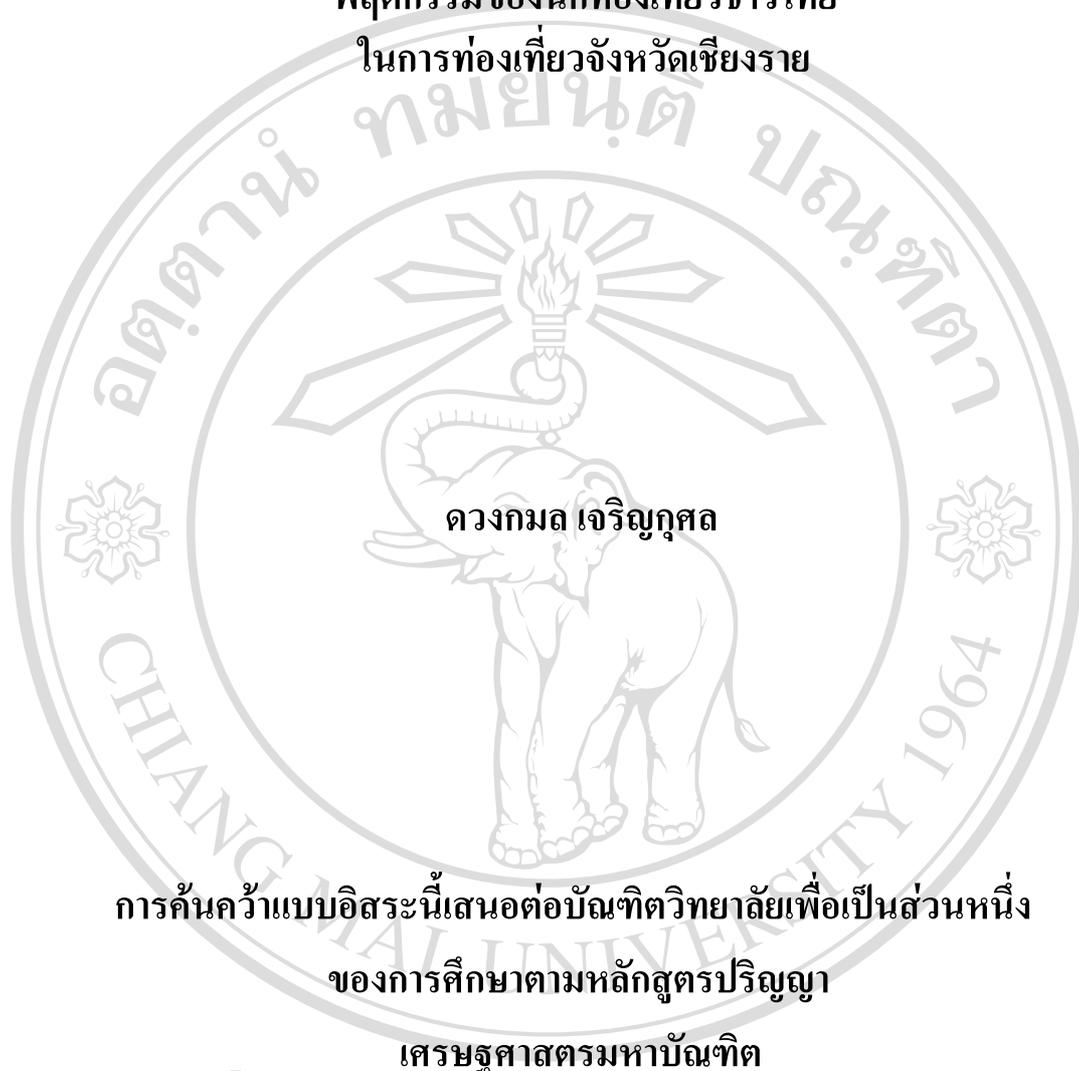
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สิงหาคม 2553

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

ดวงกมล เจริญกุศล

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สิงหาคม 2553

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

ดวงกมล เจริญกุล

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
รศ.สุรภร วิศิษฐ์สุวรรณ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รศ.พรทิพย์ เจริญธีรวิทย์

.....กรรมการ
รศ.พรทิพย์ เจริญธีรวิทย์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผศ.ดร.ปิยะลักษณ์ พุทธวงศ์

.....กรรมการ
ผศ.ดร.ปิยะลักษณ์ พุทธวงศ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

23 สิงหาคม 2553

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จลง ได้ด้วยความกรุณาของ รศ.พรทิพย์ เขียวธีรวิทย์ ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ รศ.สุรภร วิศิษฎ์สุวรรณ และ ผศ.ดร.ปิยะลักษณ์ พุทธรังค์ คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาแนะนำและให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา รวมถึงการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งผู้เขียนขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณาจารย์รับเชิญทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ ขอขอบคุณข้าราชการ เจ้าหน้าที่ตลอดจนบรรณารักษ์ห้องสมุดของคณะเศรษฐศาสตร์ที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือบริการประสานงานด้านต่างๆ เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ขอขอบคุณนักท่องเที่ยวยุคทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อนำมาใช้ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

สุดท้ายนี้หากการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่งานที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้สนใจข้อมูล ผู้เขียนขอแสดงความดีใจให้แก่คุณพ่อสุรรัตน์ เจริญกุล และคุณแม่กษามาส เทพอุดม ผู้ให้การดูแลและเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งในการศึกษามาจนทุกวันนี้ ในส่วนของความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องต่างๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้เพียงผู้เดียว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดวงกมล เจริญกุล
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยว

จังหวัดเชียงราย

ผู้เขียน

นางสาวดวงกมล เจริญกุล

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รศ.พรทิพย์ เจริญวิทย์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผศ.ดร.ปิยะลักษณ์ พุทรวงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการ มาท่องเที่ยว และ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย รวมถึงค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย จำนวน 400 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนา การให้น้ำหนักความสำคัญแบบลิเกทสเกลและ การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของ นักท่องเที่ยวใช้วิธีการจำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis : MCA)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 38 ปี เป็นโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 25,000 บาท มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทยอันดับหนึ่ง คือ สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว อันดับสองคือความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว และอันดับสามคือค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องเหมาะสมกับงบประมาณของนักท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาปัจจัยจำแนกตามอาชีพแล้วพบว่า ผู้ที่มีอาชีพ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน มีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการมาท่องเที่ยวคือความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ

นักท่องเที่ยว ขณะที่นักเรียนนักศึกษา มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือการได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติ แต่ผู้มีอาชีพประกอบ ธุรกิจส่วนตัวและ อาชีพอื่นๆ มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว เมื่อพิจารณาปัจจัยจำแนกตามรายได้แล้วพบว่า นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มรายได้มีความเห็นว่าปัจจัยที่มีผลมากที่สุด คือ สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์หลัก ในการท่องเที่ยวครั้งนี้ เพื่อการพักผ่อน เดินทางมาเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป จัดการเที่ยวด้วยตนเอง เดินทางมาเที่ยวกับญาติพี่น้อง แหล่งท่องเที่ยวที่ชื่นชอบคือตลาดสินค้าชายแดนที่อำเภอแม่สาย พักที่โรงแรม เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจากเพื่อน หรือคนรู้จัก มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยว ครั้งนี้ในระดับมาก ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยวประมาณ 3 วัน

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ของกลุ่มตัวอย่างโดยการจำแนก พบว่า ตัวแปรทั้งหมด 7 ตัวคือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิฐานะของนักท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวเท่ากับ 1,249.53 บาท โดยนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายสูงที่สุดคือวันละ 3,607 บาทต่อคน เป็นนักท่องเที่ยวชาย สมรสแล้ว อายุ 41 ปีขึ้นไป มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน มีรายได้ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป มีภูมิลำเนามาจากกรุงเทพฯและภาคกลาง

Independent Study Title	Thai Tourists Behavior for Visiting Chiang Rai Province
Author	Miss. Duangkamol Jareankusol
Degree	Master of Economics
Independent Study Advisory Committee	Assoc. Prof. Pornthip Thiantheerawit Advisor Assoc. Prof. Dr. Piyaluk Buddhawongsa Co-advisor

ABSTRACT

Study was conducted on factors affecting tourism demand and behavior of Thai tourists concerning travel for pleasure to Chiang Rai Province. Information was collected by questionnaire interview from 400 samples of Thai visitors to Chiang Rai Province. Analysis was based on the results of descriptive statistics, Likert rating scale, and Multiple Classification Analysis : MCA of travel expenses.

The majority of samples under study were found to be characterized as female, 38 years old on the average, single, bachelor's degree graduate, civil servant and state enterprise worker, with average monthly income not exceeding 25,000 baht, and resident of northern region. In general the most important factor affecting the demand of Thai tourists for visiting Chiang Rai was the facilities in the tourism sites, followed by the safety in life and property of the visitors, and the affordable travel expenses. However, the study by occupational background revealed that safety in life and property of the visitors dominated the demand of those in civil servant/state enterprise worker/private business employee group, persuasion from friends or relatives was most influential for students, and the facilities in tourism sites were primary factor for people working in their own business and other professional group. When distinguished into different income

groups, questionnaire respondents in all income categories appeared to share common opinion that the most influential tourism demand factors were the facilities in tourism sites and safety in life and property of the visitors.

On tourists' behavior, the study found in most cases the travel purpose was for relaxation, the visitors has visited Chiang Rai more than two times, they organized the trip themselves, spent the trip with relatives, had the market on the Thai – Burmese border at Chiang Sean District as the most favorite tourism spot, stayed overnight at hotel, traveled by private vehicle, got tourism information from friends or people they knew, had high satisfaction with their current trip to Chiang Rai, and spent about 3 days visit.

The MCA disclosed that all seven factors namely gender, age, marital status, education, occupation, monthly income, and domicile of the visitors to Chiang Rai had effects on their spending at statistically significant level. The average tourism expense was 1,249.53 baht per day per person. The heaviest spender, 3,607 baht per day was found to be a male tourist, married, more than 41 years old, with bachelor's degree education, employed as private business worker, having more than 40,001 baht monthly income and residing in Bangkok and central region of the country.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	5
1.4 ขอบเขตและวิธีวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดส่วนประสมการตลาดบริการ	7
2.2 การวิเคราะห์แบบจำแนกพหุ	8
2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	18
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	20
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	21
3.4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	21
3.5 วิธีการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล	21
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทย	24

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

4.2	ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทย	28
4.2.1	ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม	29
4.2.2	ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	32
4.2.3	ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	36
4.3	พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย	40
บทที่ 5	สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
5.1	สรุปผลการศึกษา	74
5.2	ข้อเสนอแนะ	78
	เอกสารอ้างอิง	80
	ภาคผนวก	
	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับลักษณะทาง เศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง	82

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1	2
1.2	4
4.1	24
4.2	25
4.3	25
4.4	26
4.5	27
4.6	27
4.7	28
4.8	31
4.9	34
4.10	38
4.11	42
4.12	45
4.13	47

4.14 บุคคลที่ร่วมเดินทางในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	50
4.15 ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	53
4.16 สถานที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	56
4.17 พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	58
4.18 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	61
4.19 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	63
4.20 การกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายในอนาคตของนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	65
4.21 ช่วงเวลาที่คาดว่าจะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งของนักท่องเที่ย ชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	67
4.22 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	69
4.23 การทดสอบนัยสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ย ชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง	70
4.24 ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างโดยวิธี MCA	72
4.25 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างโดยวิธี MCA	73

สารบัญภาพ

รูป

3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

หน้า

18

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นแหล่งที่มาของรายได้ เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจซึ่งนำไปสู่การจ้างงาน สร้างอาชีพ การกระจายรายได้ซึ่งรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง เป็นการสร้างความมั่งคั่งให้กับประชาชน ประเทศชาติ และนำไปสู่ความสำเร็จในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทย การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ที่พัก อาหาร ธุรกิจนำเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม ได้แก่ ธุรกิจด้านการผลิตสินค้า ธุรกิจก่อสร้าง เป็นต้น ในขณะที่ด้านสังคมการท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อนที่ช่วยลดความตึงเครียด อีกทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พร้อมทั้งสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้มาเยือนและชุมชนอีกด้วย

จากตารางที่ 1.1 พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ.2543-2545 รายได้จากการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวต่างชาติของไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในปี พ.ศ. 2546 รายได้จากการท่องเที่ยวของไทยลดลงเนื่องจากผลกระทบจากภัยก่อการร้ายและการแพร่ระบาดของโรคซาร์ส (มีงสรพี ขาวสะอาด และคณะ, 2550) จะเห็นได้ว่ารายรับจากการท่องเที่ยวของไทยที่เกิดขึ้นนั้นมีค่ามากกว่ารายจ่ายจากการท่องเที่ยวของชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศ ส่งผลให้ดุลการท่องเที่ยวเกินดุลมาโดยตลอด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 เกินดุลเพียง 202,433.98 ล้านบาท และเกินดุลเพิ่มสูงขึ้นทุกปีจนกระทั่งปี พ.ศ. 2550 ดุลการท่องเที่ยวเกินดุลสูงถึง 447,306.48 ล้านบาท ซึ่งอาจเป็นผลมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยมีจำนวนสูงถึง 14,464,228 ล้านคนในปี พ.ศ.2550 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2543 คิดเป็นร้อยละ 52 แสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวมีบทบาทในการสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าในปี 2548 นั้นไม่ว่าจะเป็นดุลการท่องเที่ยวของไทย รายได้จากการท่องเที่ยว รวมไปถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยวไทย ลดลงต่ำกว่าปีที่ผ่านมาซึ่ง เป็นผลกระทบมาจากเหตุการณ์ธรณีภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิถล่ม 6 จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ทำให้การท่องเที่ยวของชาวต่างชาติยังไม่ฟื้นตัวกลับคืนสู่ภาวะปกติ ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศไทยลดลง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548) จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวมีบทบาทในการสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยมา

อย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2543 สัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 5.8 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 6.42 ในปี 2550

ตารางที่ 1.1 คุณลักษณะการท่องเที่ยวของประเทศไทยปี พ.ศ. 2543 ถึง 2550

ปี	จำนวน นักท่องเที่ยว ต่างชาติที่มา เที่ยวไทย (คน)	รายได้จาก การท่องเที่ยว (ล้านบาท)	จำนวน นักท่องเที่ยว ไทยไป ต่างประเทศ (คน)	รายจ่ายจาก การท่องเที่ยว ของคนไทย (ล้านบาท)	ดุลการ ท่องเที่ยวของ ไทย (ล้านบาท)	สัดส่วนรายได้ จากการ ท่องเที่ยวต่อ ผลิตภัณฑ์มวล รวมในประเทศ (ร้อยละ)
2543	9,508,623	285,272.19	1,946,343	82,838.21	202,433.98	5.80
2544	10,061,950	299,047.05	2,044,254	96,796.91	202,250.14	5.82
2545	10,799,067	323,483.96	2,277,983	106,825.14	216,658.82	5.93
2546	10,004,543	309,269.02	2,040,578	55,810.71	253,458.31	5.23
2547	11,650,703	384,359.77	2,595,021	83,864.91	300,494.86	5.92
2548	11,516,936	367,380.36	2,936,189	80,723.05	286,657.31	5.18
2549	13,821,802	482,319.17	3,253,311	96,084.81	386,234.36	6.17
2550	14,464,228	547,781.81	3,890,497	100,475.33	447,306.48	6.42

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2543-2550

จะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่พัฒนามาเรื่อยๆ นั้นถือได้ว่าเป็นพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจที่แสดงบทบาทเด่นชัดในแต่ละปีที่ผ่านมาเห็นได้จากแนวโน้มนโยบายของรัฐบาลทุกชุดที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมาโดยตลอด โดยมาตรการด้านการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลภายใต้การนำของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งประกอบไปด้วยโครงการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวซึ่งงบประมาณที่ใช้ในโครงการ 1,000 ล้านบาท มาตรการด้านภาษีเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการท่องเที่ยววงเงิน 1,800 ล้านบาท (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2552) และมาตรการเพื่อช่วยเหลือภาคการท่องเที่ยวซึ่งได้รับผลกระทบด้านลบจากหลายด้านไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ความไม่สงบภายในประเทศ การปิดสนามบินสุวรรณภูมิ ภาวะเศรษฐกิจโลกที่อยู่ในภาวะถดถอยเป็นต้น ซึ่งโครงการและมาตรการเหล่านี้จะช่วยให้อุตสาหกรรม

ท่องเที่ยวจะยังคงเป็นตัวจักรขับเคลื่อนที่สำคัญในการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศอย่างต่อเนื่องแม้ว่าจะมีปัจจัยด้านลบที่มากกระทบก็ตาม

ในด้านแผนการตลาดการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2552 ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดทำขึ้นนั้น จะเน้นการสร้างกระแสการเดินทางทั้งตลาดต่างประเทศและในประเทศให้เกิดขึ้นตลอดทั้งปี ภายใต้กลยุทธ์รณรงค์ส่งเสริม “ปีท่องเที่ยวไทย 2551-2552” ตามนโยบายของรัฐบาลผนวกร่วมกับการดำเนินงานสานต่อกลยุทธ์การตลาดในปีที่ผ่านมา ซึ่งจะมีจุดเน้นที่แตกต่างกันไปตามสภาวะและแนวโน้มตลาดในแต่ละพื้นที่ ผนวกกับการต่อยอดแข็งในด้านภาพลักษณ์มิตรไมตรี และสีสันของแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ภายใต้การชูจุดขายภาพลักษณ์ที่โดดเด่นและแตกต่างของแต่ละพื้นที่ในแต่ละภาค เช่น ภาคเหนือชูภาพลักษณ์ “แหล่งวัฒนธรรมล้านนา ความมีระดับ” (Classy Lanna) นำเสนอความโดดเด่นของเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมล้านนาผสมผสานกับความมีสไตล์และมีระดับของสินค้าและบริการ ซึ่งการดำเนินการตามแผนการตลาดที่ได้จัดทำขึ้นนั้นจะเป็นการกระตุ้นให้มีการท่องเที่ยวภายในประเทศมากยิ่งขึ้น

จังหวัดเชียงรายเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีนักท่องเที่ยวนิยมมาท่องเที่ยวค่อนข้างมาก เนื่องจากเชียงรายมีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี อีกทั้งยังมีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านคือเป็นประเทศสหภาพพม่า และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งการค้าขายบริเวณชายแดนยังเป็นอีกหนึ่งความน่าสนใจที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

จังหวัดเชียงรายตั้งอยู่เหนือสุดของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ เป็นระยะทาง 829 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 11,678 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 16 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ จำนวนประชากร ณ สิ้นปี 2551 มีทั้งสิ้น 1,227,317 คน แยกเป็นประชากรชาย 606,775 คน ประชากรหญิง 620,542 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2551)

จากตารางที่ 1.2 จะเห็นได้ว่าจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือที่สามารถทำรายได้จากการท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก โดยในปี พ.ศ. 2546 รายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยคิดเป็นเงิน 6,075.62 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 7,462.35 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายนั้นมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2550 มีจำนวน 1,135,659 คนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2546 ถึงร้อยละ 50 ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวไทยใช้เวลาพำนักในการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ถึง พ.ศ. 2550 เฉลี่ยอยู่ที่ 3.1 วัน และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ถึง พ.ศ. 2550 อยู่ที่ 2,470.66 บาทต่อคนต่อวัน

ตารางที่ 1.2 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย รายได้จากการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัด
เชียงรายปี พ.ศ. 2546 – 2550

รายการ	2546	2547	2548	2549	2550
จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย ¹ (คน)	759,047 -	852,749 (12.34)	864,860 (1.42)	864,860 (0.00)	1,135,659 (31.3)
ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย ¹ (วัน)	3.25 -	3.21 (-1.23)	2.7 (-15.89)	3.2 (15.7)	3.1 (-1.9)
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ¹ (บาท/คน/วัน)	2,550.97 -	2,615.87 (2.54)	2,496.19 (-4.58)	2,321.84 (-7.0)	2,368.44 (2.0)
รายได้จากการท่องเที่ยว ¹ (ล้านบาท)	6,075.62	6,814.82	5,554.72	7,012.43	7,462.35
ผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัด ณ ราคาประจำปี ² (ล้านบาท)	37,230	40,379	42,498	47,954	48,184
สัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวต่อ ผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัด (ร้อยละ)	16.32	16.89	13.07	14.62	15.49

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคืออัตราการเพิ่มมีหน่วยเป็นร้อยละ

ที่มา: ¹ สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน2, ปี พ.ศ. 2546 - 2550

² สำนักงานคลังจังหวัดเชียงราย, ปี พ.ศ. 2546 – 2550

จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีนั้นสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัดเชียงรายสูงถึงเกือบร้อยละ 20 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงเพื่อเป็นการเสริมสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้สูงอย่างต่อเนื่องนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตลอดจนศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ซึ่งผลการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการนำข้อมูลไปกำหนดกลยุทธ์ รวมทั้งการพัฒนาและปรับปรุงการท่องเที่ยวของ

จังหวัดเชียงรายต่อไป เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงและความต่อเนื่องของกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งจะ
ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศมีการเจริญเติบโตอย่างมั่นคง และสามารถสร้างรายได้
ให้กับประเทศได้อย่างต่อเนื่องในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทย
- 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย
- 3) เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ผลที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นข้อมูล สำหรับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบถึง แบบแผนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว
ปัญหาและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย และเพื่อใช้
เป็นแนวทางในการวางแผน นโยบายและส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายต่อไป

1.4 ขอบเขตและวิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษา นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายในปี
พ.ศ. 2553

1.5 นิยามศัพท์

นักท่องเที่ยวชาวไทย หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่หรือที่พำนักถาวรในประเทศไทย
ในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง อาจจะเป็นคนไทยหรือคนต่างชาติที่พำนักอาศัยถาวรในประเทศไทยก็
ได้ และมีการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่นอันมิใช่จังหวัดที่เขามีถิ่นที่อยู่ หรือที่พำนักถาวร
นั้น

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางของคนจากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง เป็นการ
ชั่วคราว โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการพักผ่อน หรือหาความรู้ ซึ่งครอบคลุมถึงการเดินทางเพื่อธุรกิจ
ตราบที่ผู้เดินทางยังมีได้ตั้งหลักแหล่งถาวร และไม่ได้รับรายได้เพื่อยังชีพจากเจ้าของถิ่นปลายทาง
โดยการท่องเที่ยวยังเป็นผลรวมของประสบการณ์พิเศษกับสัมพันธภาพซึ่งเกิดจากการเดินทางและ
การพักผ่อนต่างถิ่นเป็นการชั่วคราว โดยมีได้ประกอบอาชีพ

ระยะเวลาพัก หมายถึง ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวคนหนึ่งๆ ใช้ท่องเที่ยว ณ สถานที่หนึ่ง
ในการเดินทางแต่ละครั้ง โดยนับเป็นวันที่ค้างคืน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารุ่นนี้ ใช้แนวคิดส่วนประสมการตลาดบริการและการวิเคราะห์แบบจำแนกพหุ (MCA) เพื่อคำนวณหาค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัด เชียงราย แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้คือ

2.1 แนวคิดส่วนประสมการตลาดบริการ (The Service Marketing Mix)

เป็นตัวแปรทางการตลาดที่ควบคุมได้ ซึ่งใช้ร่วมกันเพื่อตอบสนองความพึงพอใจแก่กลุ่มเป้าหมาย ส่วนประสมการตลาดบริการจะประกอบด้วยเครื่องมือดังต่อไปนี้ (อานุกาฬ วารินทร์ , 2548)

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึงสิ่งที่นำเสนอเพื่อตอบสนองความจำเป็นและความต้องการของตลาดโดยผลิตภัณฑ์มีส่วนประกอบหลัก ดังนี้

ประโยชน์หลัก (Core benefit) ประโยชน์พื้นฐานของผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคได้รับจากการซื้อสินค้าโดยตรง

ผลิตภัณฑ์พื้นฐาน (Basic Product) ลักษณะทางกายภาพที่ผู้บริโภคสามารถรับรู้ได้ ซึ่งเป็นส่วนที่เสริมผลิตภัณฑ์ให้น่าใช้ยิ่งขึ้น

ผลิตภัณฑ์ที่คาดหวัง (Expected product) กลุ่มของคุณสมบัติและเงื่อนไขที่ผู้ซื้อคาดหวังว่าจะได้รับและใช้เป็นข้อตกลงจากการซื้อสินค้า โดยจะคำนึงถึงความพึงพอใจของลูกค้าเป็นหลัก

ผลิตภัณฑ์ควบ (Augmented product) ผลประโยชน์เพิ่มเติม หรือบริการที่ผู้ซื้อจะได้รับควบคู่กับการซื้อสินค้า ประกอบด้วยบริการก่อนและหลังการขาย

ศักยภาพเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (Potential product) คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไปเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าในอนาคต

2. ราคา (Price) หมายถึงสิ่งที่กำหนดมูลค่าของผลิตภัณฑ์ในรูปเงินตรา ราคาเป็นเครื่องมือหนึ่งในส่วนประสมการตลาด ราคาสินค้าชนิดหนึ่งเมื่อคูณกับปริมาณขายของสินค้าชนิดนั้นจะทำให้เกิดรายได้จากการขาย ราคาจึงเป็นตัวสร้างให้เกิดรายได้จากการขายและนำไปสู่การสร้างกำไรในที่สุด

3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) หมายถึงเส้นทางที่ผลิตภัณฑ์หรือกรรมสิทธิ์ของผลิตภัณฑ์เคลื่อนย้ายไปยังตลาดหรือกลุ่มบุคคลและองค์กร ซึ่งอำนวยความสะดวกเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตไปยังลูกค้า
4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) หมายถึงการติดต่อสื่อสารทางการตลาดเกี่ยวกับข้อมูลทางการตลาดระหว่างสองฝ่ายคือผู้ซื้อและผู้ขาย มีวัตถุประสงค์เพื่อเตือนความทรงจำ แจ่มข่าวสาร และเพื่อจูงใจให้เกิดความต้องการผลิตภัณฑ์และทำให้เกิดพฤติกรรมที่ตัดสินใจซื้อ
5. บุคลากร (People) หมายถึงพนักงาน ต้องอาศัยการคัดเลือก การฝึกอบรม การจูงใจ เพื่อให้สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าได้แตกต่างเหนือคู่แข่งขั้น พนักงานต้องมีความสามารถ มีทัศนคติที่ดี สามารถตอบสนองต่อลูกค้า มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการแก้ปัญหาและสามารถสร้างค่านิยมให้กับบริษัท
6. การสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ (Physical evidence) หมายถึงการสร้างคุณภาพโดยรวมซึ่งต้องมีการพัฒนาลักษณะทางกายภาพและรูปแบบการให้บริการ เพื่อสร้างคุณค่าให้กับลูกค้าไม่ว่าจะเป็นด้านความสะดวก ความรวดเร็ว หรือผลประโยชน์อื่นๆ เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์ ป้าย ความทันสมัย เป็นต้น
7. กระบวนการ (Process) หมายถึงขั้นตอนในการบริการเพื่อส่งมอบคุณภาพการให้บริการกับลูกค้าได้รวดเร็วและประทับใจลูกค้า

2.2 การวิเคราะห์แบบจำแนกพหุ Multiple Classification Analysis (MCA)

Multiple Classification Analysis (MCA) เป็นเครื่องมือทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบและลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ โดยที่ตัวแปรตามจะมีระดับการวัดแบบอัตราภาคชั้น หรือช่วง (Interval variable) และข้อมูลต้องมีการกระจายเป็นโค้งปกติ และถ้าเป็นตัวแปรหุ่น (dummy variable) การจำแนกสองกลุ่มควรมีการกระจายที่สม่ำเสมอสำหรับตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรที่มีระดับการวัดแบบนามมาตร (nominal scale) หรืออันดับ (ordinal scale) โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถมีความสัมพันธ์กันเองได้ (correlation) และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามอาจเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นเส้นตรงก็ได้ (non-linear relationship) แต่มีข้อตกลงเบื้องต้นว่า ความคลาดเคลื่อนของประชากรในแต่ละกลุ่มต้องมีความแปรปรวนคงที่ (homogeneity of variance) และตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องไม่มีอิทธิพลร่วมหรือมีผลกระทบร่วมกัน (interaction effect) หรือต้องมีรูปแบบเชิงบวก (additive model) ดังนั้นก่อนที่จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วย MCA จะต้องวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ANOVA เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวิเคราะห์อยู่ภายใต้ข้อตกลงทั้งสองหรือไม่ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย

MCA สามารถชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระต่างๆ ที่มีต่อตัวแปรตาม ซึ่งพิจารณาได้จากค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่แสดงถึงความเบี่ยงเบนไปจากค่ากลาง (grand mean) และสามารถคำนึงถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระอื่นๆ ไปพร้อมๆ กันได้ด้วย (มิ่งสรรพ ขาวสะอาด และคณะ, 2550)

การวิเคราะห์การจำแนกพหุคูณมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหลายๆ ตัวกับตัวแปรตาม 1 ตัวหรือเพื่อให้ทราบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวรวมกันแล้ว จะสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้เพียงใด หรือนอกจากนี้ยังอาจจะพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม โดยมีตัวแปรควบคุมอื่นมาร่วมหรือไม่เอามาร่วมก็ได้

การวิเคราะห์โดยวิธี MCA นี้สามารถชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระต่างๆ ซึ่งพิจารณาได้จากค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่แสดงถึงความเบี่ยงเบนจากค่าตัวกลาง (grand mean) อันเนื่องมาจากอิทธิพลของตัวแปรอิสระ ความสามารถในการอธิบายอิทธิพลดังกล่าวของแบบจำลองพิจารณาได้จากค่า η^2 ซึ่งแสดงถึงความสามารถของตัวแปรอิสระแต่ละตัวหรือแต่ละกลุ่ม (classification) ที่จะอธิบายความเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม ส่วนค่า β เป็นสถิติระบุอัตราความสัมพันธ์เช่นเดียวกับ η^2 แต่จะวัดถึงความสามารถของตัวแปรอิสระตัวหนึ่งในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม โดยควบคุมผลของตัวแปรอื่นแล้ว (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ, 2521)

การศึกษานี้เลือกใช้การวิเคราะห์ MCA (Multiple Classification Analysis) เพื่อชี้ให้เห็นว่ากลุ่มต่างๆ ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว และตัวแปรอิสระหลายๆ ตัวผสมกันมีผลอย่างไรต่อตัวแปรตาม และ MCA ยังสามารถชี้ให้เห็นถึงการผสมกลุ่มย่อยของตัวแปรอิสระต่างๆ ว่ามีผลอย่างไรต่อตัวแปรตาม ก่อนทำการวิเคราะห์ต้องพิจารณาว่า ตัวแปรอิสระที่ได้ทดสอบโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแล้วว่ามีนัยสำคัญทางสถิติเท่านั้น นั่นคือ ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามแต่การวิเคราะห์ MCA จะไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของปฏิกริยา ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวได้โดยตรง (อัญชลี นัสสาสาร, 2548)

แบบจำลองของ MCA

$$Y_i = \bar{Y} + \sum_{j=1}^r \alpha_j \sum_{j=1}^r X_{ji} + \sum_{k=1}^s \beta_k Z_{ki} + e_i \quad (1)$$

$$\sum_{j=1}^r X_{ji} = \sum_{k=1}^s Z_{ki} = 1; \forall_i \quad (2)$$

$$\sum_{j=1}^r \alpha_j \bar{X}_j = \sum_{k=1}^s \beta_k \bar{Z}_k = 0 \quad (3)$$

Y_i = ตัวแปรตามของ observation ที่ i

$\bar{Y}$ = grand mean ของตัวแปรตาม

X_{ji} = ตัวแปรอิสระ X ซึ่งอยู่ในกลุ่ม (category) j ของ observation i

α_j = สัมประสิทธิ์ของกลุ่มที่ j ของตัวแปร X

r = จำนวนกลุ่มของตัวแปร X

Z_{ki} = ตัวแปรอิสระ Z ซึ่งอยู่ในกลุ่ม (category) k ของ observation i

β_k = สัมประสิทธิ์ของกลุ่มที่ k ของตัวแปร Z

s = จำนวนกลุ่มของตัวแปร Z

e_i = error of estimate

สมการที่ 1 แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรอิสระแต่ละตัวในลักษณะของความเบี่ยงเบน (deviation) จาก grand mean โดยมิได้คำนึงถึงผลของกลุ่มของตัวแปรอิสระตัวอื่น

สมการที่ 2 กำหนดเงื่อนไขว่า ตัวแปรทั้ง 2 ชุด (classifications) คือทั้ง X และ Z มีคุณสมบัติว่าผลรวมของแต่ละชุด (classification) ของแต่ละตัวอย่าง (observation) จะเท่ากับหนึ่ง ตัวอย่างเช่น ผู้ตอบคนหนึ่ง คือ observation หนึ่ง ถ้าคนนั้นเป็นสมาชิกของกลุ่มใดแล้วจะเป็นสมาชิกของกลุ่มอื่นในชุด (classification) เดียวกันไม่ได้ สมมติว่า

$$X_{11} = 1, X_{22} = 0$$

$$\text{ดังนั้น} \quad \sum_{j=1}^2 X_{ji} = 1 + 0 = 1$$

สมการที่ 1 ด้วยตัวแปรกลุ่ม คือ $\sum_{j=1}^n X_{ji}$ และ $\sum_{k=1}^n Z_{ki}$ แต่เนื่องจากทุก observation

มีค่าเป็น 0 หรือ 1 ดังนั้นคือ $\sum_{i=1}^n X_{ji}^2 = \sum_{i=1}^n Z_{ki}^2$ และถ้าสมการที่ (2) เป็นจริง

พร้อมทั้ง $\sum_{j=1}^n X_{ji} = X_{mi} = 0, j \neq m$ แล้ว จะได้ชุดของสมการ (1) ดังต่อไปนี้

ชุดของ X_j

$$\left. \begin{aligned} \sum_{i=1}^n X_{1i} Y_i &= \bar{Y} \sum X_{1i} + \alpha_1 \sum X_{1i} + \sum_{k=1}^s \beta_k (X_{1i} Z_{ki}) \\ \sum_{i=1}^n X_{ji} Y_i &= \bar{Y} \sum X_{ji} + \alpha_j \sum X_{ji} + \sum \beta_k (X_{ji} Z_{ki}) \\ \sum_{i=1}^n X_{ri} Y_i &= \bar{Y} \sum X_{ri} + \alpha_r \sum X_{ri} + \sum \beta_k (X_{ri} Z_{ki}) \end{aligned} \right\}$$

ยกตัวอย่างเช่น

$$\sum_{i=1}^n X_{ri} Y_i = \bar{Y} \sum X_{ri} + \alpha_1 \sum X_{ri} \sum X_{1i} + \alpha_2 \sum X_{ri} \sum X_{2i} + \dots + \alpha_r \sum X_{ri} \sum X_{ri} + \sum \beta_k (\sum X_{ri} Z_{ki})$$

เทอมที่ 2 ของทางขวามือ $\alpha_1 \sum X_{ri}^2 = \alpha_1 \sum X_{1i}$

เทอมที่ 3 จนกระทั่งเทอมก่อนเทอมสุดท้ายจะกลายเป็นศูนย์ไปหมด ดังนั้น

$$\sum_{i=1}^n X_{ri} Y_i = \bar{Y} \sum_{i=1}^n X_{ri} + \alpha_r \sum_{i=1}^n X_{ri} + \sum_{k=1}^s \beta_k (X_{ri} Z_{ki})$$

$$\left. \begin{aligned} \sum_{i=1}^n Z_{1i} Y_j &= \bar{Y} \sum Z_{1i} + \sum \alpha_j (\sum Z_{ji} X_{1i}) + \beta_1 \sum Z_{ji} \\ \sum_{k=1}^n Z_{ki} Y_j &= \bar{Y} \sum Z_{ki} + \sum_{j=1}^r \alpha_j (\sum Z_{ki} X_{ji}) + \beta_k \sum Z_{ki} \\ \sum_{s=1}^n Z_{si} Y_j &= \bar{Y} \sum Z_{si} + \sum_{j=1}^r \alpha_j (\sum Z_{si} X_{ji}) + \beta_1 \sum Z_{si} \end{aligned} \right\}$$

ชุดของ Z_k

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

$$\sum_{j=1}^n X_{ji} = n_j \tag{4}$$

แต่เนื่องจากสมการ (4) ผลรวมของค่าตัวแปร ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็คือ จำนวนคน ในกลุ่มนั้น โดยที่

n_j = จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่ j ของตัวแปร X

n_k = จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่ k ของตัวแปร Z

$$\sum_{j=1}^n X_{ji} Z_{ki} = n_{jk} \quad (5)$$

สมการ (5) ผลรวมของผลคูณของ dummy variables 2 กลุ่ม (ที่ไม่ใช่ classification เดียวกัน) ก็คือ จำนวนคนที่มีคุณสมบัติทั้ง 2 ประเภท ซึ่งก็คือจำนวนคนที่เป็นสมาชิกของทั้ง 2 กลุ่ม ดังนั้น

$$\sum_{r=1}^n X_{rj} Y_j = \sum_{j=1}^n Y_j = n_j \bar{Y}_j \quad (6)$$

โดยแทนค่าสมการที่ 6 แล้วย้ายเทอมที่ 1 ทางขวามือไปข้างซ้ายมือ normal equation ชุดใหม่ก็จะมีลักษณะดังนี้

$$\left\{ \begin{array}{l} n_1 (\bar{Y}_1 - \bar{Y}) = n_1 \alpha_1 + \sum_{k=1}^s n_{1k} \beta_k \\ n_j (\bar{Y}_j - \bar{Y}) = n_j \alpha_j + \sum_{k=1}^s n_{jk} \beta_k \\ n_r (\bar{Y}_r - \bar{Y}) = n_r \alpha_r + \sum_{k=1}^s n_{rk} \beta_k \end{array} \right.$$

ชุดของ X_j

$$\left\{ \begin{array}{l} n_1 (\bar{Y}_1 - \bar{Y}) = \sum_{j=1}^r \alpha_{jn_1} + n_1 \beta_1 \\ n_j (\bar{Y}_j - \bar{Y}) = \sum_{j=1}^r \alpha_{jn_j} + n_j \beta_k \\ n_s (\bar{Y}_s - \bar{Y}) = \sum_{j=1}^r \alpha_{jn_s} + n_s \beta_s \end{array} \right.$$

ชุดของ Z_k

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

อย่างไรก็ดี ระบบของสมการข้างต้นนี้ไม่สามารถหาคำตอบได้ เพราะมีลักษณะ linearly dependent ในแต่ละชุด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทิ้งสมการในแต่ละชุดไปหนึ่งสมการแล้วแทนที่ด้วยสมการที่ 3 จะได้ normal equation ชุดใหม่อีกดังนี้

$$\begin{cases}
 \text{ชุดของ } X_j & \left\{ \begin{aligned}
 n_1(\bar{Y}_1 - \bar{Y}) &= n_1 \alpha_1 + \sum_{k=1}^s n_{1k} \beta_k \\
 n_j(\bar{Y}_j - \bar{Y}) &= n_j \alpha_j + \sum_{k=1}^s n_{jk} \beta_k \\
 n_{r-1}(\bar{Y}_{r-1} - \bar{Y}) &= n_{r-1} \alpha_{r-1} + \sum_{k=1}^s n_{(r-1)k} \beta_k
 \end{aligned} \right. \\
 & 0 = \sum_{j=1}^r n_j \alpha_j \\
 \text{ชุดของ } Z_k & \left\{ \begin{aligned}
 n_1(\bar{Y}_1 - \bar{Y}) &= \sum_{j=1}^r \alpha_j n_{j1} + n_1 \beta_1 \\
 n_k(\bar{Y}_k - \bar{Y}) &= \sum_{j=1}^r \alpha_j n_{jk} + n_k \beta_k \\
 n_{s-1}(\bar{Y}_{s-1} - \bar{Y}) &= \sum_{j=1}^r \alpha_j n_{j(s-1)} + n_{s-1} \beta_{s-1} \\
 & 0 = \sum_{k=1}^s n_k \beta_k
 \end{aligned} \right.
 \end{cases}$$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

โดยการหาค่าจากสมการข้างต้นนี้ ก็จะได้สัมประสิทธิ์ α_j , β_k ของ MCA โดยตรง

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชินวัฒน์ อรรถเวทิน (2545) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชากรอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชากรอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 340 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 4 กลุ่มอาชีพได้แก่ 1) ช่างราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ 2) ลูกจ้าง พนักงานบริษัท 3) เจ้าของกิจการ อาชีพอิสระ 4) อื่นๆเช่นแม่บ้าน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้การสุ่มตัวอย่างจากประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือสถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ท่องเที่ยวไทยปีละ 2 ครั้งๆละประมาณ 3 วัน โดยมีวัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนสถานที่ท่องเที่ยวที่ชอบไปมากที่สุดคือ ทะเล เกาะ การท่องเที่ยวครั้งหลังสุดคือภาคเหนือส่วนใหญ่ท่องเที่ยวเป็นครอบครัวซึ่งมีค่าใช้จ่ายคนละประมาณ 2,000 ถึง 2,999 บาทต่อคนต่อวัน เหนือในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวคือความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวโดยปัญหาที่พบในการท่องเที่ยวคือความเสื่อมโทรมและสกปรกของแหล่งท่องเที่ยว สินค้า บริการ ที่พักราคาแพง

นาถพิมล วาดสันทัต (2545) ศึกษาเรื่องกลยุทธ์ทางการตลาดแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่แสนจังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดของเมืองเชียงใหม่ให้เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่สมบูรณ์แบบ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักท่องเที่ยว 327 ตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ และบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่าจุดแข็งของอำเภอเชียงแสนจังหวัดเชียงรายคือมีโบราณวัตถุและโบราณสถานที่มีเอกลักษณ์น่าศึกษาเส้นทางคมนาคมสะดวกคนท้องถิ่นน้ำใจมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จุดอ่อนคือสิ่งแวดล้อมไม่สวยงามไม่มีกิจกรรมไม่มีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว โอกาสคือ หน่วยงานราชการให้การสนับสนุนเมืองเชียงแสน การค้ามีความเจริญก้าวหน้า และอุปสรรคได้แก่ กฎหมายระหว่างประเทศไม่เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยวไม่ต่อเนื่อง คนในท้องถิ่นไม่มีความห่วงหาและรักทรัพยากรท่องเที่ยว

อัญชลี นัสสาสาร (2548) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์รายจ่ายของนักท่องเที่ยวในเทศกาลลอยกระทงจังหวัดเชียงใหม่เพื่อศึกษาลักษณะต่างๆ ของนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อการใช้จ่ายทั้งในและนอกเทศกาลและเพื่อศึกษาการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปสู่ธุรกิจต่างๆ ในช่วงเทศกาลลอยกระทงซึ่งเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลลอยกระทง 200 คนและช่วงนอก

เทศกาล 200 คน และจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ โรงแรมและที่พัก 30 รายการศึกษาใช้การวิเคราะห์แบบจำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis : MCA) ในการพยากรณ์ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่มีคุณลักษณะต่างๆคือ รายได้ต่อเดือน อายุ อาชีพ และเพศ ผลการศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์แบบจำแนกพหุพบว่าในช่วงนอกเทศกาลนั้นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายมากที่สุดคือระดับรายได้ต่อเดือนและอาชีพ นักท่องเที่ยวนอกเทศกาลที่มีค่าใช้จ่ายสูงสุดคือนักท่องเที่ยวที่เป็นแม่บ้าน และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท ส่วนในช่วงเทศกาลตัวแปรที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายมากที่สุดคือระดับรายได้ต่อเดือน ส่วนการกระจายรายได้ที่พบในช่วงเทศกาลโดยกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวเท่ากับ 641.76 ล้านบาทเพิ่มจากนอกเทศกาลประมาณ 1 เท่าตัวโดยธุรกิจยานพาหนะจะได้รับรายได้มากที่สุดประมาณ 250.29 ล้านบาทรองลงมาคือธุรกิจที่พักประมาณ 153.31 ล้านบาท โดยค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในช่วงนอกเทศกาล 2,540.67 บาทต่อคนต่อวัน ส่วนนักท่องเที่ยวในเทศกาลค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันเท่ากับ 2,149.21 บาทต่อคนต่อวัน

นัฐพงศ์ คุมา (2549) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน วัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวอำเภอปาย เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว และศึกษาถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวโดยการศึกษาจะแยกเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคือนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มจากนักท่องเที่ยวชาวไทย 100 ตัวอย่าง ชาวต่างชาติ 300 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ Chi-square Test และสถิติเชิงพรรณนา ซึ่งผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจส่วนปัจจัยอันดับแรกที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวคือปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รองลงมาคือความชื่นชอบในธรรมชาติและวัฒนธรรมในท้องถิ่นส่วนสิ่งที่นักท่องเที่ยวชาวไทยพึงพอใจมากที่สุดคือด้านอรรถาธิบายของคนในท้องถิ่นและเอกลักษณ์เฉพาะตัวของสถานที่ท่องเที่ยว และการศึกษาในส่วน of นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติพบว่าวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาส่วนใหญ่เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ด้านปัจจัยที่มีผลมากที่สุดที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวคือปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความชื่นชอบในธรรมชาติและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ผลการศึกษาสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติพึงพอใจมากที่สุดคือด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านอรรถาธิบายของคนในท้องถิ่น

อัครพงศ์ และคณะ (2549) ได้สำรวจพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 1,661 ราย ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ. 2551-2554 เพื่อเสนอต่อกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายตามคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยใช้การวิเคราะห์แบบจำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis : MCA) ได้ผลการศึกษาคือ ระบุว่ารายได้ต่อเดือน เพศ อายุ อาชีพ และภูมิภาค เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติ นักท่องเที่ยวที่มีการใช้จ่ายสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลุ่มที่มีระดับรายได้สูงกว่า 5,000 เหรียญสหรัฐฯ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 35-44 ปี หรือมากกว่า 60 ปี มีอาชีพประเภทกลุ่มวิชาชีพหรือผู้จัดการ เป็นนักท่องเที่ยวที่มาจากอาเซียน หรือตะวันออกกลางหรือเอเชียใต้ ซึ่งค่าใช้จ่ายจะเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของระดับรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยว เพศหญิง ใช้จ่ายสูงกว่าเพศชาย

สุนตรา วงษ์พันธุ์ (2550) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการมาเที่ยวชมสวนสัตว์เชียงใหม่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวชมสวนสัตว์เชียงใหม่รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมาเที่ยวชมสวนสัตว์เชียงใหม่และทำการประเมินมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายสำหรับการเข้าชมสวนสัตว์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวชมสวนสัตว์เชียงใหม่จำนวน 300 ตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ ในการศึกษาด้านพฤติกรรมจะใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ ในด้านปัจจัยใช้ Chi-square Test ในการวิเคราะห์และการประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายใช้โดยใช้วิธี Contingent Valuation Method (CVM) ในการวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่าวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ในการมาเที่ยวชมสวนสัตว์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจและมาเพื่อชมหมีแพนด้าซึ่งส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัวและญาติโดยนำรถยนต์ส่วนตัวมาเองซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมาเที่ยวชมมากที่สุดคือการจัดกิจกรรมของสวนสัตว์ซึ่งสื่อที่จะสามารถเผยแพร่ข่าวสารของสวนสัตว์ได้มากที่สุดคือทางโทรทัศน์ และการศึกษาด้านความเต็มใจที่จะจ่ายพบว่าเพศชายมีความเต็มใจที่จะจ่ายมากกว่าเพศหญิง นักท่องเที่ยวที่มีอายุมากขึ้นมีการศึกษาสูงขึ้นและมีรายได้สูงขึ้นมีความเต็มใจที่จะจ่ายสูงขึ้น

มาลินี ปิ่นแก้ว (2552) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว ศึกษาพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวเชียงใหม่ โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบบังเอิญจำนวน 300 ตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือ

นักท่องเที่ยวชาวเชียงใหม่ที่เดินทางไปท่องเที่ยว ณ สถานีรถไฟเชียงใหม่ สถานีขนส่งอาเขตและท่าอากาศยานเชียงใหม่ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาในส่วนของข้อมูลทั่วไป พฤติกรรม และค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว และในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวใช้แบบสอบถามวัดระดับปัจจัยว่ามีผลในระดับ มาก ปานกลางหรือน้อย โดยการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวอันดับแรกได้แก่ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการเดินทางรองลงมาคือได้รับการชักชวน สิ่งดึงดูดใจจากแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสิ่งอำนวยความสะดวกและการโฆษณาประชาสัมพันธ์โดยเมื่อแยกตามเพศแล้วสำหรับเพศชายปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือต้องการหาประสบการณ์ในการท่องเที่ยวและเพศหญิงปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว เมื่อจำแนกตามอาชีพแล้วผู้ที่มีรายได้ประจำปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือต้องการหาประสบการณ์จากแหล่งท่องเที่ยว ส่วนกลุ่มอาชีพที่ไม่มีรายได้ประจำปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว เมื่อจำแนกตามรายได้พบว่าเมื่อรายได้ตั้งแต่ 10,000-30,00 บาท ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวและสำหรับผู้ที่มีรายได้สูงตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือแหล่งท่องเที่ยวสวยงามตามธรรมชาติและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

การศึกษาด้านพฤติกรรมพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศปีละ 2 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนซึ่งจะจัดการท่องเที่ยวด้วยตนเองและเดินทางกับญาติพี่น้อง ระยะเวลาท่องเที่ยว 1-2 วันมักใช้รถส่วนตัวในการท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวส่วนใหญ่พักที่โรงแรม จังหวัดที่ต้องการท่องเที่ยวมากที่สุดคือ กระบี่ ภูเก็ตและชลบุรี แหล่งท่องเที่ยวที่ชอบมากที่สุดคือ ทะเล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย มีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้ คือ

3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

รูปที่ 3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

จากกรอบแนวคิดที่แสดงข้างต้นสามารถอธิบายรายละเอียดของจังหวัดเชียงรายได้ดังนี้
คือ

1) ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องเหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่ของนักท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายนั้นมีความสมเหตุสมผลเหมาะสมและแน่นอนไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า บริการ ของที่ระลึก ที่พักและค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกระดับการใช้จ่ายที่สอดคล้องเหมาะสมกับงบประมาณและรายได้ที่มีอยู่ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

2) สิ่งดึงดูดใจจากสถานที่ท่องเที่ยว ประกอบด้วยความสวยงาม ความหลากหลาย ของสถานที่ท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุและพิพิธภัณฑ์ สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายมีความสวยงามและหลากหลายไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่นำมาเยือนมากมาย อาทิ น้ำตก ภูเขา ทะเลหมอกทุ่งดอกบัวตอง ดอกซากุระ บ่อน้ำร้อน ฯลฯ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยว โบราณสถาน โบราณวัตถุ พิพิธภัณฑ์ แหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวอยากที่จะเดินทางมาเที่ยวชม

3) เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น เชียงรายเป็นจังหวัดที่มีกลุ่มชนหลายชาติพันธุ์ ได้แก่ ชาวไทใหญ่ ไทลื้อ อาข่า มูเซอ กะเหรี่ยง จีนฮ่อ เข่า ม้ง วิถีชีวิตประเพณีดั้งเดิมของทุกชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงราย ความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา นับเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของจังหวัดเชียงรายที่จะสร้างความประทับใจให้แก่ นักท่องเที่ยวที่ได้มาสัมผัส

4) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว นับว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในการที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายซึ่งทางจังหวัดมีหน่วยงานราชการที่ควบคุมและกำกับดูแลด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยวโดยตรง ได้แก่ สถานีตำรวจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว โดยมีหน้าที่สำคัญในการ ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม สืบสวนจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว รวมไปถึงอำนวยความสะดวก และดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่ นักท่องเที่ยวซึ่งนักท่องเที่ยวจะอุ่นใจได้ว่าการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายนั้นนักท่องเที่ยวจะได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

5) การได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติ เมื่อนักท่องเที่ยวที่เคยมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายเกิดความประทับใจยอมกลับมาเที่ยวซ้ำอีกและเมื่อมีการพูดปากต่อปาก เกี่ยวกับ

ประสบการณ์ประทับใจที่ได้มาท่องเที่ยวโดยมีการชักชวนเพื่อนหรือญาติซึ่งมีความสนิทสนมย่อมมีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่จะมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

6) การโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของจังหวัดเชียงรายอย่างต่อเนื่องรวมทั้งสื่อออนไลน์ซึ่งทางจังหวัดจัดทำเว็บไซต์สำหรับให้ข้อมูลการท่องเที่ยวและยังจัดให้มีการประชาสัมพันธ์งานเทศกาลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น เทศกาลดอกไม้มาน งานประเพณีปอยหลวง ซึ่งเหล่านี้ล้วนเป็นแรงกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวต้องการที่จะมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

7) สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านที่พัก ด้านการคมนาคม ด้านระบบสื่อสาร และโทรคมนาคม เป็นต้น ทางจังหวัดมีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นห้องพักที่มีให้เลือกมากมายและหลากหลาย การเดินทางที่สะดวกมีรถโดยสารอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ มีสนามบินนานาชาติเชียงราย และยังมีบริษัทนำเที่ยวไว้บริการอีกด้วย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายในปี พ.ศ. 2550 จำนวน 1,135,659 คน เหตุที่ต้องใช้ประชากรเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2550 เนื่องจากข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวปีล่าสุดคือปี พ.ศ. 2550 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้กำหนดจำนวนตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดยที่ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยรวมในที่มีนักท่องเที่ยวชาวไทยในปีพ.ศ. 2550 เท่ากับ 1,135,659 คน (ตารางที่ 1.2)

e คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ในที่นี้กำหนดให้เท่ากับ 0.05

สามารถคำนวณหาจำนวนตัวอย่าง ได้ดังนี้

$$n = \frac{1,135,659}{1 + 1,135,659(0.05)^2}$$

$$n = 399.86$$

ในที่นี้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย ส่วนการสุ่มตัวอย่างนั้น ก็จะทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเชียงราย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา

3.4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา จะทำการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการใช้แบบสอบถาม สอบถามนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากบทความทางวิชาการ การค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสารสนเทศออนไลน์จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงานต่างๆ ของจังหวัดเชียงราย ที่ได้ทำการศึกษาไว้ เช่น ทฤษฎีเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด และข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยว ระยะเวลาการพำนัก และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวจังหวัดเชียงรายได้จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

3.5 วิธีการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทย ประกอบไปด้วย 6 ปัจจัย คือ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องเหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่ของนักท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจจากสถานที่ท่องเที่ยวประกอบไปด้วย 1)ความสวยงาม และความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว 2)แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และพิพิธภัณฑ์ เอกถัณฑ์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว การได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้การวัดระดับปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ตามวิธี Likert scale โดยแบ่งการวัดเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับความมีผล

ระดับคะแนน

มีผลมาก 3

มีผลปานกลาง 2

มีผลน้อย 1

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แล้วแปลความหมายของระดับคะแนน ดังนี้คือ

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.00 มีผลอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.67 - 2.33 มีผลอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.66 มีผลอยู่ในระดับน้อย

ส่วนที่ 2 การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายซึ่งประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ สถานที่พักค้างคืน พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ และร้อยละ

ส่วนที่ 3 การศึกษาค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย โดยใช้การวิเคราะห์แบบจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis : MCA) ในการพยากรณ์ค่าใช้จ่ายต่างๆ ของนักท่องเที่ยวที่มีคุณลักษณะต่างๆ ประกอบด้วย 7 ตัวแปร คือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิลำเนา เหตุผลที่กำหนดค่าใช้จ่ายรวมของนักท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับปัจจัยทั้ง 7 ประเภทเนื่องจากในผลการศึกษาของ อัญชลี นัสสาสาร (2548) พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในการกำหนดค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ได้แก่ รายได้ เพศ อายุ และอาชีพ ซึ่งปัจจัยทั้ง 7 ตัวนี้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ส่วนตัวแปรภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยว จากผลการศึกษาของอักรพงศ์ และคณะ (2549) พบว่าตัวแปรภูมิภาคที่พำนักเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงเลือกใช้ตัวแปรทั้ง 7 ตัวในการวิเคราะห์ว่ามีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวอย่างไร

จากวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวสามารถกำหนดแบบจำลองที่ใช้โดยกำหนดให้ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและภูมิลำเนา ของนักท่องเที่ยวเป็นตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรตามได้แก่ ค่าใช้จ่ายรวมของนักท่องเที่ยวแบบจำลองของการศึกษามีดังนี้ คือ

$$C_i = \alpha + \sum_{j=1}^J b_j Y_{ji} + \sum_{k=1}^K c_k SEX_{ki} + \sum_{l=1}^L d_l AGE_{li} + \sum_{m=1}^M e_m STATUS_{mi} + \sum_{n=1}^N f_n EDU_{ni} + \sum_{o=1}^N g_o JOB_{oi} + \sum_{p=1}^N h_p INCOME_{pi} + \sum_{q=1}^N i_q REGION_{qi} + e_i \dots \dots \dots (1)$$

- โดยที่ C_i คือ ค่าใช้จ่ายรวมของนักท่องเที่ยวของตัวอย่างที่ i (บาทต่อคนต่อวัน)
- α คือ ค่าคงที่
- $b_j, c_k, d_l, o_m, f_n, g_o, h_p, i_q$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรตาม
- Y_{ji} คือ ตัวแปรหุ่นของรายได้ต่อเดือนของกลุ่มที่ j ของตัวอย่างที่ i
- SEX_{ki} คือ ตัวแปรหุ่นของเพศของกลุ่มที่ k ของตัวอย่างที่ i
- AGE_{li} คือ ตัวแปรหุ่นของอายุของกลุ่มที่ l ของตัวอย่างที่ i
- $STATUS_{mi}$ คือ ตัวแปรหุ่นของสถานภาพการสมรสของกลุ่มที่ m ของตัวอย่างที่ i
- EDU_{ni} คือ ตัวแปรหุ่นของระดับการศึกษาของกลุ่มที่ n ของตัวอย่างที่ i
- JOB_{oi} คือ ตัวแปรหุ่นของอาชีพของกลุ่มที่ o ของตัวอย่างที่ i
- $INCOME_{pi}$ คือ ตัวแปรหุ่นของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มที่ p ของตัวอย่างที่ i
- $REGION_{qi}$ คือ ตัวแปรหุ่นของภูมิภาคของกลุ่มที่ q ของตัวอย่างที่ i
- e_i คือ error of estimate

เหตุผลที่กำหนดให้ α เป็นค่าคงที่เนื่องจากว่าผลรวมของแต่ละชุด (classification) ของแต่ละตัวอย่าง (observation) จะเท่ากับหนึ่ง ตัวอย่างเช่น ผู้ตอบคนหนึ่ง คือ observation หนึ่ง ถ้าคนนั้นเป็นสมาชิกของกลุ่มใดแล้วจะเป็นสมาชิกของกลุ่มอื่นในชุด (classification) เดียวกันไม่ได้ สมมติว่า X_{1j} เป็นเพศของผู้ตอบแบบสอบถามถ้าผู้ตอบเป็นชายก็จะเป็นหญิงอีกไม่ได้ เช่น ให้ตัวแปร X_{1i} มีค่าเป็นหนึ่งถ้าผู้ตอบเป็นเพศชายและ X_{2i} มีค่าเป็นหนึ่งถ้าผู้ตอบเป็นเพศหญิง ในกรณีนี้ผู้ตอบคนหนึ่งเป็นเพศชาย $X_{1j} = 1, X_{2j} = 0$ ดังนั้น $\sum_{j=1}^2 X_{ji} = 1 + 0 = 1$ อย่างไรก็ตามเงื่อนไขดังกล่าวอาจทำให้เกิด perfect linear multiple correlation ขึ้นวิธีแก้ไขปัญหาคือเป็นที่นิยมได้แก่ การกำหนดให้ค่า α เป็นค่าคงที่ เช่น มีค่าเท่ากับ 0 เป็นต้น

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ชาวไทย 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย และ 3) การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษามีดังนี้คือ

4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ชาวไทย

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิลำเนา ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

1) เพศ

นักท่องเที่ยวยุคใหม่ชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 211 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.75 และเป็นเพศชายจำนวน 189 รายคิดเป็นร้อยละ 47.25 ตามลำดับ อาจกล่าวได้ว่า นักท่องเที่ยวยุคใหม่ชาวไทยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	189	47.25
หญิง	211	52.75
รวม	400	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

2) อายุ

นักท่องเที่ยวยชาวไทยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.75 รองลงมาคืออายุระหว่าง 21-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.00 ผู้ที่มีอายุ 36-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.25 และผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.00 ตามลำดับ ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวยชาวไทยกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 38 ปี (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวยชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 21 ปี	64	16.00
21-35 ปี	116	29.00
36-50 ปี	97	24.25
ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป	123	30.75
รวม	400	100.00
อายุเฉลี่ย (ปี)	38	

ที่มา: จากการศึกษา

3) สถานะภาพสมรส

นักท่องเที่ยวยชาวไทยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดจำนวน 205 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.25 และสมรสแล้วจำนวน 195 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.75 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวยชาวไทยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวยชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพการ

สมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	205	51.25
สมรส	195	48.75
รวม	400	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

4) ระดับการศึกษา

นักท่องเที่ยวยชาวไทยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 196 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.00 รองลงมาคือผู้ที่มีการศึกษาดำกว่าปริญญาตรีจำนวน 152 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.00 และการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 52 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.00 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวยชาวไทยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวยชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	152	38.00
ปริญญาตรี	196	49.00
สูงกว่าปริญญาตรี	52	13.00
รวม	400	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

5) อาชีพ

นักท่องเที่ยวยชาวไทย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอาชีพ เป็นข้าราชการ และ พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 112 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.00 รองลงมาคือมีอาชีพเป็น พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน จำนวน 93 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.25 มีอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว จำนวน 82 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.50 นักเรียนนักศึกษา มีจำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 20 ส่วนอาชีพอื่นๆ เช่น เกษตรกร รับจ้าง พ่อบ้านแม่บ้าน มีจำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.25 ตามลำดับ อาจสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวยชาวไทยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวยชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	112	28.00
พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน	93	23.25
นักเรียน/นักศึกษา	80	20.00
ธุรกิจส่วนตัว	82	20.50
อื่นๆ	33	8.25
รวม	400	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

6) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

นักท่องเที่ยวยชาวไทย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 บาท จำนวน 153 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.25 รองลงมาคือผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 151 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.75 ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-40,000 บาท จำนวน 62 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.50 และผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.50 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวยชาวไทยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 25,000 บาท (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวยชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 10,000 บาท	151	37.75
10,001-25,000 บาท	153	38.25
25,001-40,000 บาท	62	15.50
ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป	34	8.50
รวม	400	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

7) ภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ เช่น จังหวัด เชียงใหม่ แพร่ น่าน จำนวน 176 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.00 รองลงมาคือมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง เช่น จังหวัดปทุมธานี สมุทรปราการ จำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น จังหวัดอุดรธานี อุบลราชธานี จำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.50 ภาคใต้ เช่นจังหวัด ปัตตานี ยะลา จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.25 กรุงเทพฯ จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.25 ภาค ตะวันตก เช่น จังหวัดตาก จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 5 ภาคตะวันออก เช่น ชลบุรี จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 3 ตามลำดับ อาจสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มี ภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กรุงเทพฯ	33	8.25
ภาคเหนือ	176	44.00
ภาคกลาง	80	20.00
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	42	10.50
ภาคตะวันออก	12	3.00
ภาคตะวันตก	20	5.00
ภาคใต้	37	9.25
รวม	400	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

อาจสรุปได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุเฉลี่ย 38 ปี เป็นโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นข้าราชการและพนักงาน รัฐวิสาหกิจ โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 25,000 บาท มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ

4.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทย

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยนี้เป็นการศึกษาว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายนั้น ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวซึ่งในที่นี้ ประกอบด้วยปัจจัย

6 ด้าน คือ 1) ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องเหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่ของนักท่องเที่ยว 2) สิ่งดึงดูดใจจากสถานที่ท่องเที่ยวประเภทต่างๆ 3) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว 4) การได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติ 5) การโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว 6) สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การคมนาคม ที่พัก สาธารณูปโภค เป็นต้น โดยให้นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย ตอบคำถามข้างต้นว่าปัจจัยทั้ง 6 ด้านมีผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาเที่ยวจังหวัดเชียงรายในระดับมาก ปานกลาง หรือน้อย โดยให้คะแนนเป็น 3 2 และ 1 คะแนน ตามลำดับ จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ผลการศึกษานี้สามารถนำเสนอออกเป็น 3 ส่วนคือ 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายโดยจำแนกตามอาชีพและจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้ประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อใช้ในการวางแผนทางการตลาด

4.2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม พบว่าปัจจัยที่มีผลมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ อันดับ 1 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การคมนาคม ที่พัก สาธารณูปโภค มีผลระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.54) กล่าวคือนักท่องเที่ยวจะคำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งจังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นที่พักที่มีให้เลือกอย่างหลากหลายหากนักท่องเที่ยวชอบที่จะพักท่ามกลางธรรมชาติก็จะมียูนิคอร์นและ โฮมสเตย์ เช่น บ้านเคียงดาว ภูปลายฟ้า รีสอร์ท แอนด์ โฮมสเตย์ สันติโค รีสอร์ท เป็นทางเลือกสำหรับการพักค้างคืน สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักค้างคืนที่โรงแรมก็มีให้เลือกพักมากมาย เช่น โรงแรมเวียงอินทร์ โรงแรมมูนแอนด์ซัน โรงแรมวังคำ ในด้านการคมนาคมจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีการคมนาคมสะดวกสบายสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งสนามบินนานาชาติ อด โดยสารสาธารณะ เส้นทางคมนาคมที่สะดวกและปลอดภัย ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย อันดับ 2 คือ ปัจจัยด้านความปลอดภัยใน

ชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว มีผลระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.52) กล่าวคือ นักท่องเที่ยวมักคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในขณะที่ท่องเที่ยว และอันดับ 3 คือ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องเหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่ของนักท่องเที่ยว มีผลระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.46)

ปัจจัยที่มีผลน้อยที่สุด ต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มตัวอย่างในภาพรวมคือ ปัจจัยด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีผลระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.26) อาจเนื่องมาจากการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของทั้งหน่วยงานราชการและภาคเอกชนยังไม่น่าสนใจพอที่จะมีผลทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย (ตารางที่ 4.8)

ผลการศึกษานี้มีความแตกต่างกับ การศึกษาของ มาลินี ปิ่นแก้ว (2551) ซึ่งพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวเชียงใหม่กลุ่มตัวอย่าง เป็นอันดับ 1 คือปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องหรือเหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่ของนักท่องเที่ยว อันดับ 2 คือ ปัจจัยด้านความต้องการหาประสบการณ์ในแหล่งท่องเที่ยว และอันดับ 3 คือปัจจัยด้านการได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติ แต่ผลการศึกษานักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายนั้นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวอาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัดเชียงรายนั้นคำนึงถึงความสะดวกสบายมากกว่าที่จะคำนึงถึงเรื่องค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.8 ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม

ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล	อันดับ
1. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้อง เหมาะสมกับ งบประมาณที่มีอยู่ของ นักท่องเที่ยว	2.46	มาก	3
2. สิ่งดึงดูดใจจากสถานที่ท่องเที่ยว	2.45	มาก	4
2.1 ความสวยงามและความหลากหลายของ สถานที่ท่องเที่ยว	2.65	มาก	(1)
2.2 แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุและพิพิธภัณฑ์	2.31	ปานกลาง	(3)
2.3 เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของ คนในท้องถิ่น	2.40	มาก	(2)
3. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของนักท่องเที่ยว	2.52	มาก	2
4. การได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติ	2.40	มาก	5
5. การโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริม การท่องเที่ยว	2.26	ปานกลาง	6
6. สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การคมนาคม ที่พัก สาธารณูปโภค	2.54	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม	2.44	มาก	

ที่มา: จากการศึกษา

4.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพนั้นจะแยกออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) อาชีพข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ 2) อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน 3) นักเรียนนักศึกษา 4) ธุรกิจส่วนตัว 5) อาชีพอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กำหนด ผลการศึกษาดังนี้ คือ

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ อันดับ 1 คือปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 2.65) อันดับ 2 คือปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.61) และอันดับ 3 คือปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจจากสถานที่ท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.52) โดยปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจจากสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ความสวยงามและความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เช่น สวนอุทยานน้ำตกขุนกรณ์ซึ่ง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นหุบเขาล้อมรอบด้วยภูเขาสูงชัน และมีพันธุ์ไม้ต่าง ๆ มากมาย สถานที่ท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีคือภูชี้ฟ้าซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทะเลหมอกยามเช้าที่สวยงามซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในฤดูหนาวเพื่อสัมผัสกับอากาศหนาวเย็นของภาคเหนือ และหากนักท่องเที่ยวต้องการหาซื้อของใช้หรือของฝากของที่ระลึกจังหวัดเชียงรายก็มีแหล่งช้อปปิ้งที่น่าสนใจหลายแหล่งด้วยกัน เช่น ตลาดไนท์บาร์ชา ซึ่งเป็นตลาดยามเย็นของจังหวัดเชียงรายที่มีของที่ระลึกมากมายให้นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อ สิ่งดึงดูดใจจากสถานที่ท่องเที่ยวอีกด้านหนึ่งคือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุและพิพิธภัณฑสถาน จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดหนึ่งที่นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุและพิพิธภัณฑสถาน ไม่ว่าจะเป็นวัดที่สวยงามอย่างวัดร่องขุน ที่ออกแบบและก่อสร้างโดยอาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ซึ่งมีพระอุโบสถที่ตกแต่งอย่างสวยงามโดยเฉพาะภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถ อำเภอเชียงแสนเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดเชียงรายซึ่งเป็นเมืองเก่าแก่มาแต่ครั้งหนึ่งในภาคเหนือมี โบราณสถานหลายแห่งปรากฏอยู่ทั้งในและนอกตัวเมือง เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงแสน เป็นแหล่งรวบรวมโบราณวัตถุที่ได้จากบริเวณเมืองโบราณเชียงแสนและพื้นที่ใกล้เคียง เช่น ลวดลายปูนปั้นฝีมือล้านนา พระพุทธรูปและศิลาจารึกจากเชียงแสน และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นก็เป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของจังหวัดเชียงรายที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชมได้เป็นอย่างดี

นักท่องเที่ยว ที่มีอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ อันดับ 1 คือปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 2.61) อันดับ 2 คือปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องเหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่ของนักท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 2.59) และอันดับ 3 คือปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การคมนาคม ที่พัก สาธารณูปโภคโดยมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.54)

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนนักศึกษา มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ อันดับ 1 คือปัจจัยด้านการได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติ โดยมีผลในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 2.51) อันดับ 2 คือปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.42) และอันดับ 3 คือ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องเหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่ของนักท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.40)

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ อันดับ 1 คือปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.57) อันดับ 2 คือปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจจากสถานที่ท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 2.41) และอันดับ 3 คือ ปัจจัยด้าน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.37)

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร พ่อบ้านหรือแม่บ้าน รับจ้าง มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ อันดับ 1 คือปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.64) อันดับ 2 คือปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องเหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่ของนักท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 2.45) และอันดับ 3 คือ ปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจจากสถานที่ท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.43) (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจากตามอาชีพ (ต่อ)

4. การได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติ	2.47 (มาก)	4	2.42 (มาก)	5	2.51 (มาก)	1	2.30 (ปานกลาง)	5	2.06 (ปานกลาง)	6
5. การโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว	2.33 (ปานกลาง)	6	2.31 (ปานกลาง)	6	2.13 (ปานกลาง)	6	2.20 (ปานกลาง)	6	2.33 (ปานกลาง)	5
6. สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งเที่ยว	2.61 (มาก)	2	2.54 (มาก)	3	2.36 (มาก)	5	2.57 (มาก)	1	2.64 (มาก)	1
ค่าเฉลี่ยรวม	2.51 (มาก)		2.49 (มาก)		2.37 (มาก)		2.76 (มาก)		2.39 (มาก)	

ที่มา: จากการศึกษา

สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงาน หรือลูกจ้างบริษัทเอกชน มีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการมา ท่องเที่ยวครั้งนี้คือปัจจัย ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ส่วนนักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่มีความ คิดเห็นว่าปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการมา ท่องเที่ยวครั้งนี้คือปัจจัยด้านการได้รับการชักชวนจาก เพื่อนหรือญาติ และนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเป็นธุรกิจส่วนตัวและอาชีพอื่นๆ มีความคิดเห็นว่าปัจจัย ที่มีผลมากที่สุดต่อการมาท่องเที่ยวครั้งนี้คือปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว

4.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนนั้นจะแยกออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท 2) ผู้ที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-25,000 บาท 3) ผู้ที่มีรายได้ระหว่าง 25,001-40,000 บาท 4) ผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 40,000 บาทขึ้นไป ผลการศึกษาดังนี้ คือ

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ อันดับ 1 คือปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ นักท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 2.45) อันดับ 2 คือปัจจัยด้าน สิ่งอำนวยความสะดวก ของแหล่งท่องเที่ยว เช่นการคมนาคม ที่พัก สาธารณูปโภคมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.44) และ อันดับ 3 คือ ปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจจากสถานที่ท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.39)

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 บาท มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ อันดับ 1 คือปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของ แหล่งท่องเที่ยว เช่นการคมนาคม ที่พัก สาธารณูปโภคโดยมีผลในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 2.56) อันดับ 2 คือปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องเหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่ของนักท่องเที่ยว โดยมีผลในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 2.58) และอันดับ 3 คือ ปัจจัยด้าน ความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.56)

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-40,000 บาท มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ อันดับ 1 คือปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 2.71) อันดับ 2 คือปัจจัยด้าน สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว เช่นการคมนาคม ที่พัก สาธารณูปโภคโดยมีผลในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย 2.56) และอันดับ 3 คือ ปัจจัยด้านการได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติโดยมีผลใน ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.50)

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ อันดับ 1 คือปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว เช่นการคมนาคม ที่พัก สาธารณูปโภคโดยมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.65) อันดับ 2 คือปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจจากสถานที่ท่องเที่ยวโดยมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.53) โดยปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจจากสถานที่ท่องเที่ยวประกอบไป และอันดับ 3 คือ ปัจจัยด้านการได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติโดยมีผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.50) (ตารางที่ 4.10)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตารางที่ 4.10 ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน									
	ไม่เกิน 10,000 บาท		10,001-25,000 บาท		25,001-40,000 บาท		ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป			
	ค่าเฉลี่ย	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	อันดับ	ค่าเฉลี่ย	อันดับ
1. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องเหมาะสมกับขนาดที่มีอยู่ของนักท่องเที่ยว	2.38 (มาก)	4	2.58 (มาก)	2	2.47 (มาก)	4	2.21 (ปานกลาง)		2.21 (ปานกลาง)	6
2. สิ่งดึงดูดใจจากสถานที่ท่องเที่ยว	2.39 (มาก)	3	2.49 (มาก)	4	2.46 (มาก)	5	2.53 (มาก)		2.53 (มาก)	2
2.1 ความสวยงามและความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว	2.50 (มาก)	(1)	2.69 (มาก)	(1)	2.76 (มาก)	(1)	2.88 (มาก)		2.88 (มาก)	(1)
2.2 แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุและพิพิธภัณฑ์	2.33 (ปานกลาง)	(3)	2.31 (ปานกลาง)	(3)	2.29 (ปานกลาง)	(3)	2.21 (ปานกลาง)		2.21 (ปานกลาง)	(3)
2.3 เอลีกเมนต์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น	2.34 (มาก)	(2)	2.46 (มาก)	(2)	2.32 (ปานกลาง)	(2)	2.50 (มาก)		2.50 (มาก)	(2)
3. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว	2.45 (มาก)	1	2.56 (มาก)	3	2.71 (มาก)	1	2.32 (ปานกลาง)		2.32 (ปานกลาง)	4
4. การได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติ	2.39 (มาก)	3	2.35 (มาก)	5	2.50 (มาก)	3	2.50 (มาก)		2.50 (มาก)	3

ตารางที่ 4.10 ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (ต่อ)

5. การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว	2.19 (ปานกลาง)	5	2.29 (ปานกลาง)	6	2.34 (มาก)	6	2.24 (ปานกลาง)	5
6. สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การคมนาคม ที่พัก สาธารณูปโภค	2.44 (มาก)	2	2.59 (มาก)	1	2.56 (มาก)	2	2.65 (มาก)	1

ที่มา: จากการศึกษา

สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มรายได้มีความเห็นว่าปัจจัยที่มีผลมากที่สุด คือ สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

4.3 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

การศึกษาถึง พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ในครั้งนี้ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยว จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย การจัดการในการท่องเที่ยว บุคคลที่ร่วมเดินทางในการท่องเที่ยว ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ สถานที่พักผ่อนระหว่างการท่องเที่ยว พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว แหล่งข้อมูลที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยว ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย และการกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายในอนาคต ผลการศึกษานี้สามารถนำเสนอจำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผลการศึกษาดังนี้ คือ

1) วัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวครั้งนี้คือ พักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาคือ มาศึกษาดูงาน คิดเป็นร้อยละ 9.50 และมาเยี่ยมญาติ หรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 9.25 ตามลำดับ

1.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 64.29 รองลงมาคือเพื่อธุรกิจหรือประชุมสัมมนา เยี่ยมญาติหรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 9.82 และเพื่อศึกษาดูงาน คิดเป็นร้อยละ 8.93

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 77.42 รองลงมาคือ เยี่ยมญาติหรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 10.75 และเพื่อศึกษาดูงานและอื่นๆ ได้แก่ เรียนรู้วัฒนธรรม เก็บเงิน ซื้องานศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 4.30

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 73.75 รองลงมาคือเพื่อศึกษาดูงาน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และเพื่อเยี่ยมญาติหรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 8.75

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 60.98 รองลงมาคือเพื่อธุรกิจหรือประชุมสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 15.85 และเพื่อศึกษาดูงาน คิดเป็นร้อยละ 8.54

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร พ่อบ้านหรือแม่บ้าน รับจ้าง ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือเพื่อศึกษาดูงาน คิดเป็นร้อยละ 21.21 และเพื่อเยี่ยมญาติหรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 9.09

1.2) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 72.85 รองลงมาคือเพื่อศึกษาดูงาน คิดเป็นร้อยละ 15.89 และเพื่อเยี่ยมญาติหรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 8.93

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 72.55 รองลงมาคือเพื่อเยี่ยมญาติหรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 9.15 และเพื่อธุรกิจหรือประชุมสัมมนาและอื่นๆ ได้แก่ เรียนรู้วัฒนธรรม, แก๊บน, ซ็องของ คิดเป็นร้อยละ 6.54

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-40,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 58.06 รองลงมาคือเพื่อธุรกิจหรือประชุมสัมมนาและเพื่อเยี่ยมญาติหรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 17.74 และเพื่อศึกษาดูงานและอื่นๆ ได้แก่ เรียนรู้วัฒนธรรม, แก๊บน, ซ็องของ คิดเป็นร้อยละ 3.23

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 52.94 รองลงมาคือเพื่อธุรกิจหรือประชุมสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 14.71 และเพื่อศึกษาดูงานและเยี่ยมญาติหรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 8.93 (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 วัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,181 คน

วัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวครั้งนี้	พักผ่อน		ศึกษาดูงาน		ธุรกิจ/ประชุม/สัมมนา		เยี่ยมญาติหรือเพื่อน		อื่นๆ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	275	68.75	38	9.50	28	7.00	37	9.25	22	5.50
1. จำนวนตามอาชีพ										
1.1ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	72	64.29	10	8.93	11	9.82	11	9.82	8	7.14
1.2 พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน	72	77.42	4	4.30	3	3.23	10	10.75	4	4.30
1.3 นักเรียน/นักศึกษา	59	73.75	10	12.50	0	0.00	7	8.75	4	5
1.4 ธุรกิจส่วนตัว	50	60.98	7	8.54	13	15.85	6	7.32	6	7.32
1.5 อื่นๆ	22	66.67	7	21.21	1	3.03	3	9.09	0	0.00
2. จำนวนตามรายได้										
2.1 ไม่เกิน 10,000 บาท	110	72.85	24	15.89	2	1.32	8	5.30	7	4.64
2.2 10,001-25,000 บาท	111	72.55	8	5.23	10	6.54	14	9.15	10	6.54
2.3 25,001-40,000 บาท	36	58.06	2	3.23	11	17.74	11	17.74	2	3.23
2.4 ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป	18	52.94	4	11.76	5	14.71	4	11.76	3	8.82

ที่มา: จากการศึกษา

2) จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 54.25 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายเป็นครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 23.00 และเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งแรกคิดเป็นร้อยละ 22.75 ตามลำดับ

2.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 69.64 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 16.96 และเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 13.39

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 41.94 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 31.18 และเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 26.88

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายครั้งนี้มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 37.50 และเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 17.50

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายครั้งนี้มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 60.98 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 20.73 และเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 18.39

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร พ่อบ้านหรือแม่บ้าน รับจ้าง ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 42.42 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 39.39 และเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 18.18

2.2) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 42.38 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายครั้งนี้เป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 31.79 และเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ มากกว่า 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.83

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 61.44 รองลงมาคือเดินทางมา

ท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 22.22 และเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 16.34

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-40,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 59.68 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 20.97 และเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 19.35

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 64.71 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นครั้งแรกและครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 17.65 (ตารางที่ 4.12)

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a detailed illustration of an elephant standing and facing left. The elephant is surrounded by a circular border containing the text "CHIANG MAI UNIVERSITY 1964". On either side of the elephant, there is a decorative floral or sun-like symbol. The entire logo is rendered in a light gray color.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.12 จำนวนครั้งในการเดินทางมาเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่ม
ตัวอย่างจำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

จำนวนครั้งในการเดินทางมา เที่ยวจังหวัดเชียงราย	จำนวนครั้ง					
	ครั้งแรก		ครั้งที่ 2		มากกว่า 2 ครั้ง ขึ้นไป	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	91	22.75	92	23.00	217	54.25
1. จำแนกตามอาชีพ						
1.1 ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	15	13.39	19	16.96	78	69.64
1.2 พนักงาน/ลูกจ้าง บริษัทเอกชน	25	26.88	29	31.18	39	41.94
1.3 นักเรียน/นักศึกษา	30	37.50	14	17.50	36	45.00
1.4 ธุรกิจส่วนตัว	15	18.39	17	20.73	50	60.98
1.5 อื่นๆ	6	18.18	13	39.39	14	42.42
2. จำแนกตามรายได้						
2.1 ไม่เกิน 10,000 บาท	48	31.79	39	25.83	64	42.38
2.2 10,001-25,000 บาท	25	16.34	34	22.22	94	61.44
2.3 25,001-40,000 บาท	12	19.35	13	20.97	37	59.68
2.4 ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป	6	17.65	6	17.65	22	64.71

ที่มา: จากการศึกษา

3) การจัดการในการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง คิดเป็น ร้อยละ 84.25
และท่องเที่ยวผ่านบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 15.75 ตามลำดับ

3.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือท่องเที่ยวโดยผ่านบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 16.96

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนส่วนใหญ่จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 84.50 รองลงมาคือท่องเที่ยวโดยผ่านบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 15.05

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 78.50 รองลงมาคือท่องเที่ยวโดยผ่านบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 21.25

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวส่วนใหญ่จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 85.37 รองลงมาคือท่องเที่ยวโดยผ่านบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 14.63

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร พ่อบ้านหรือแม่บ้าน รับจ้าง ส่วนใหญ่จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 81.82 รองลงมาคือท่องเที่ยวโดยผ่านบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 18.18

3.2) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท ส่วนใหญ่จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 80.79 รองลงมาคือท่องเที่ยวโดยผ่านบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 19.21

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 บาท ส่วนใหญ่จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 88.24 รองลงมาคือท่องเที่ยวโดยผ่านบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 11.76

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-40,000 บาท ส่วนใหญ่จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 85.48 รองลงมาคือท่องเที่ยวโดยผ่านบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 14.52

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 79.41 รองลงมาคือท่องเที่ยวโดยผ่านบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 20.59 (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 การจัดการในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

การจัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้	จัดการด้วยตนเอง		ผ่านบริษัทนำเที่ยว	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	337	84.25	63	15.75
1.จำแนกตามอาชีพ				
1.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	98	87.50	14	12.50
1.2 พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน	79	84.50	14	15.05
1.3 นักเรียน/นักศึกษา	63	78.50	17	21.25
1.4 ธุรกิจส่วนตัว	70	85.37	12	14.63
1.5 อื่นๆ	27	81.82	6	18.18
2. จำแนกตามรายได้				
2.1 ไม่เกิน 10,000 บาท	122	80.79	29	19.21
2.2 10,001-25,000 บาท	135	88.24	18	11.76
2.3 25,001-40,000 บาท	53	85.48	9	14.52
2.4 ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป	27	79.41	7	20.59

ที่มา: จากการศึกษา

4) บุคคลที่ร่วมเดินทางในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทาง มาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย กับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 41.25 รองลงมาคือ เดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 29.50 และเดินทางมาท่องเที่ยวกับผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 13.50 ตามลำดับ

4.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย กับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 48.21 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยว

จังหวัดเชียงรายกับผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 23.21 และเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายกับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 21.43

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายกับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 36.56 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายกับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 35.48 และเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 8.60

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายกับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 42.50 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายกับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 30.00 และเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายกับผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 13.75

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายกับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 53.66 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 12.20 เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายกับผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 12

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร พ่อบ้านหรือแม่บ้าน รับจ้าง ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายกับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 42.42 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย กับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 30.30 และอื่นๆ ได้แก่เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายกับ คนรัก ครูและนักเรียน หลายหน่วยงาน คณะทัวร์ สส. คิดเป็นร้อยละ 12.12

4.2) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย กับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 37.09 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายกับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 35.76 และเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายกับผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 13.91

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย กับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย กับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 25.49 และเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย กับผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 12.42

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-40,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย กับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 43.55 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยว

จังหวัดเชียงราย กับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 24.19 และเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย กับ
ผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 16.13

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เดินทางมา
ท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย กับญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 41.18 รองลงมาคือเดินทางมาท่องเที่ยว
จังหวัดเชียงราย กับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 29.41 และเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย กับ
ผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 11.76 (ตารางที่ 4.14)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.14 บุคคลที่ร่วมเดินทางในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทยกลุ่มตัวอย่างจำนวนรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

บุคคลที่ร่วมเดินทาง ในการท่องเที่ยว	เดินทางคนเดียว		ญาติพี่น้อง		ผู้บังคับบัญชา/ เพื่อนร่วมงาน		เพื่อน		อื่นๆ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	29	7.25	165	41.25	54	13.50	118	29.50	34	8.50
1. จำนวนตามอาชีพ										
1.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	1.79	54	48.21	26	23.21	24	21.43	6	5.36
1.2 พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน	8	8.60	33	35.48	7	7.53	34	36.56	11	5.36
1.3 นักเรียน/นักศึกษา	6	7.50	24	30.00	11	13.75	34	42.50	5	6.25
1.4 ธุรกิจส่วนตัว	10	12.20	44	53.66	8	12	12	9.76	8	12.12
1.5 อื่นๆ	3	9.09	10	30.30	2	6.06	14	42.42	4	12.12
2. จำนวนตามรายได้										
2.1 ไม่เกิน 10,000 บาท	10	6.62	56	37.09	21	13.91	54	35.76	10	6.62
2.2 10,001-25,000 บาท	12	7.84	68	44.44	19	12.42	39	25.49	15	9.80
2.3 25,001-40,000 บาท	4	6.45	27	43.55	10	16.13	15	24.19	6	9.68
2.4 ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป	3	8.82	14	41.18	4	11.76	10	29.41	3	8.82

ที่มา: จากการศึกษา

5) ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชื่นชอบ ตลาดสินค้าชายแดนที่อำเภอแม่สาย คิดเป็นร้อยละ 33.25 รองลงมาคือชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น ภูเขา น้ำตก คิดเป็นร้อยละ 28.25 และชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม เช่น วัด คิดเป็นร้อยละ 23.25 ตามลำดับ

5.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม เช่น วัดพระธาตุคอกยุง วัดร่องขุ่น วัดพระธาตุคอกเวา วัดพระธาตุผางา คิดเป็นร้อยละ 35.71 รองลงมาคือชื่นชอบตลาดสินค้าชายแดนที่อำเภอแม่สาย คิด คิดเป็นร้อยละ 26.79 และชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น คอยผาดั่ง ภูชี้ฟ้า คอยแม่สลอง คิดเป็นร้อยละ 23.21

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนส่วนใหญ่ชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือชื่นชอบ ตลาดสินค้าชายแดนที่อำเภอแม่สาย คิด คิดเป็นร้อยละ 30.11 และชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม คิดเป็นร้อยละ 23.66

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่ชื่นชอบ ตลาดสินค้าชายแดนที่อำเภอแม่สาย คิด 51.25 รองลงมาคือชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 33.75 และชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม คิดเป็นร้อยละ 7.50

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวส่วนใหญ่ชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และ ชื่นชอบ ตลาดสินค้าชายแดนที่อำเภอแม่สาย คิดเป็นร้อยละ 28.05 รองลงมาคือชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม คิดเป็นร้อยละ 19.51 และชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 15.85

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร พ่อบ้านหรือแม่บ้าน รับจ้าง ส่วนใหญ่ชื่นชอบตลาดสินค้าชายแดนที่อำเภอแม่สาย คิดคิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม คิดเป็นร้อยละ 27.27 และชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 18.18

5.2) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 ส่วนใหญ่ชื่นชอบ ตลาดสินค้า

ชายแดนที่อำเภอแม่สาย คิด คิดเป็นร้อยละ 38.41 รองลงมาคือขึ้นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภท แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 30.46 และขึ้นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่ง ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม คิดเป็นร้อยละ 19.87

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 ส่วนใหญ่ขึ้นชอบตลาดสินค้า ชายแดนที่อำเภอแม่สาย คิด คิดเป็นร้อยละ 37.25 รองลงมาคือขึ้นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภท แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 26.14 และขึ้นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่ง ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม คิดเป็นร้อยละ 21.57

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-40,000 บาท ส่วนใหญ่ขึ้นชอบ สถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม คิดเป็นร้อยละ 32.26 รองลงมาคือ ขึ้นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 27.42 และขึ้นชอบตลาดสินค้าชายแดนที่อำเภอแม่สาย คิดคิดเป็นร้อยละ 22.58

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่ขึ้นชอบสถานที่ ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม และขึ้นชอบสถานที่ ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 29.41 รองลงมาคือ ขึ้นชอบสถานที่ ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 26.47 และขึ้นชอบตลาดสินค้า ชายแดนที่อำเภอแม่สาย คิด คิดเป็นร้อยละ 11.76 (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ	แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม		แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ		แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม		ตลาดสินค้าขายเด่น		แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร/สุขภาพ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	93	23.25	113	28.25	47	11.75	133	33.25	14	3.50
1. จำแนกตามอาชีพ										
1.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	40	35.71	26	23.21	13	11.61	30	26.79	3	2.68
1.2 พนักงาน/ลูกจ้าง บริษัทเอกชน	22	23.66	31	33.33	11	11.83	28	30.11	1	1.08
1.3 นักเรียน/นักศึกษา	6	7.50	27	33.75	5	6.25	41	51.25	1	1.25
1.4 ธุรกิจส่วนตัว	16	19.51	23	28.05	13	15.85	23	28.05	7	8.54
1.5 อื่นๆ	9	27.27	6	18.18	5	15.15	11	33.33	2	6.06
2. จำแนกตามรายได้										
2.1 ไม่เกิน 10,000 บาท	30	19.87	46	30.46	15	9.93	58	38.41	2	1.32
2.2 10,001-25,000 บาท	33	21.57	40	26.14	16	10.46	57	37.25	7	4.58
2.3 25,001-40,000 บาท	20	32.26	17	27.42	7	11.29	14	22.58	4	6.45
2.4 ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป	10	29.41	10	29.41	9	26.47	4	11.76	1	2.94

ที่มา: จากการศึกษา

6) สถานที่พักแรม

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พักที่โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 42.75 รองลงมาคือ พักบ้านญาติ หรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 22.75 และพักที่บังกะโลหรือรีสอร์ท คิดเป็นร้อยละ 17.50 ตามลำดับ

6.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่พักที่โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 48.21 รองลงมาคือพักบ้านญาติหรือบ้านเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 19.64 และอื่นๆ คือ เดินทางไปกลับ คิดเป็นร้อยละ 17.86

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนส่วนใหญ่พักที่โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 48.39 รองลงมาคือพักที่บังกะโลหรือรีสอร์ท คิดเป็นร้อยละ 24.73 และพักบ้านญาติหรือบ้านเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 15.05

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่พักบ้านญาติหรือบ้านเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคืออื่นๆ คือ เดินทางไปกลับ คิดเป็นร้อยละ 30.00 และพักที่โรงแรมคิดเป็นร้อยละ 21.25 เนื่องจากนักเรียนนักศึกษายังไม่มีรายได้จากการประกอบอาชีพส่วนใหญ่จึงพักที่บ้านญาติหรือบ้านเพื่อนเพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวส่วนใหญ่พักที่โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 48.78 รองลงมาคือพักที่บังกะโลหรือรีสอร์ท คิดเป็นร้อยละ 19.51 และพักบ้านญาติหรือบ้านเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 18.29

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร พ่อบ้านหรือแม่บ้าน รับจ้าง ส่วนใหญ่พักที่โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมาคือพักที่บังกะโลหรือรีสอร์ทและพักที่บ้านญาติหรือบ้านเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 24.24 และ อื่นๆ คือเดินทางไปกลับ คิดเป็นร้อยละ 6.06

6.2) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 ส่วนใหญ่พักที่โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 30.46 รองลงมาคือพักบ้านญาติหรือบ้านเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 29.80 และอื่นๆ คือ เดินทางไปกลับ คิดเป็นร้อยละ 23.84

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 ส่วนใหญ่พักที่โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 49.02 รองลงมาคือพักที่บังกะโลหรือรีสอร์ท คิดเป็นร้อยละ 17.65 และพักบ้านญาติหรือบ้านเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 16.99

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 25,001-40,000 บาท ส่วนใหญ่พักที่โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 53.23 รองลงมาคือพักบ้านญาติหรือบ้านเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 22.58 และ อื่นๆ คือ พักที่บังกะโลหรือรีสอร์ท คิดเป็นร้อยละ 19.35

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่พักที่โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือพักที่บังกะโลหรือรีสอร์ท คิดเป็นร้อยละ 20.59 และพักบ้านญาติหรือบ้านเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 17.65 (ตารางที่ 4.16)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.16 สถานที่พักแรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

สถานที่พักค้างคืน	โรงแรม		บังกะโล/รีสอร์ท		บ้านญาติ/เพื่อน		อื่นๆ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	171	42.75	70	17.50	91	22.75	68	17.00
1. จำแนกตามอาชีพ								
1.1 ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	54	48.21	16	14.29	22	19.64	20	17.86
1.2 พนักงาน/ลูกจ้าง บริษัทเอกชน	45	48.39	23	24.73	14	15.05	11	11.83
1.3 นักเรียน/ นักศึกษา	17	21.25	7	8.75	32	40.00	24	30.00
1.4 ธุรกิจส่วนตัว	40	48.78	16	19.51	15	18.29	11	13.41
1.5 อื่นๆ	15	45.45	8	24.24	8	24.24	2	6.06
2. จำแนกตามรายได้								
2.1 ไม่เกิน 10,000 บาท	46	30.46	24	15.89	45	29.80	36	23.84
2.2 10,001-25,000 บาท	75	49.02	27	17.65	26	16.99	25	16.34
2.3 25,001-40,000 บาท	33	53.23	12	19.35	14	22.58	3	4.84
2.4 ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป	17	50.00	7	20.59	6	17.65	4	11.76

ที่มา: จากการศึกษา

7) พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 60.75 รองลงมา คือ เดินทางโดยรถเช่า คิดเป็นร้อยละ 20.25 และเดินทางโดยรถโดยสารสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 14.25 ตามลำดับ

7.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ เดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถยนต์ส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาคือเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถเช่า คิดเป็นร้อยละ 22.32 และเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถโดยสารสาธารณะคิดเป็นร้อยละ 4.46

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถยนต์ส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 60.22 รองลงมาคือเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถเช่า คิดเป็นร้อยละ 18.28 และเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถโดยสารสาธารณะคิดเป็นร้อยละ 12.90

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถยนต์ส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 36.25 รองลงมาคือเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถเช่า คิดเป็นร้อยละ 30.00 และเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถโดยสารสาธารณะคิดเป็นร้อยละ 26.25

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถยนต์ส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 74.39 รองลงมาคือเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถโดยสารสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 13.41 และเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถเช่าคิดเป็นร้อยละ 8.54

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร พ่อบ้านหรือแม่บ้าน รับจ้าง ส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถยนต์ส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 51.52 รองลงมาคือเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถเช่าและรถโดยสารสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 24.24

7.2) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 ส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถยนต์ส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 45.03 รองลงมาคือเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถเช่า คิดเป็นร้อยละ 28.48 และเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถโดยสารสาธารณะคิดเป็นร้อยละ 22.52

นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 ส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถยนต์ส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 73.86 รองลงมาคือเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถเช่า คิดเป็นร้อยละ 14.38 และเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถโดยสารสาธารณะคิดเป็นร้อยละ 9.80

นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-40,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถยนต์ส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 70.97 รองลงมาคือเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถเช่า คิดเป็นร้อยละ 12.90 และเดินทางโดยรถยนต์ของทางราชการคิดเป็นร้อยละ 8.07

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่ เดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถยนต์ส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 52.94 รองลงมาคือเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้โดยรถเช่า คิดเป็นร้อยละ 23.53 และเดินทางโดยรถยนต์ของทางราชการคิดเป็นร้อยละ 14.71 (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้	รถโดยสารสาธารณะ		รถเช่า		รถยนต์ส่วนตัว		อื่นๆ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	57	14.25	81	20.25	243	60.75	19	4.75
1. จำแนกตามอาชีพ								
1.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	4.46	25	22.32	80	71.43	2	1.79
1.2 พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน	12	12.90	17	18.28	56	60.22	8	8.60
1.3 นักเรียนนักศึกษา	21	26.25	24	30.00	29	36.25	6	7.50
1.4 ธุรกิจส่วนตัว	11	13.41	7	8.54	61	74.39	3	3.66
1.5 อื่นๆ	8	24.24	8	24.24	17	51.52	0	0.00
2. จำแนกตามรายได้								
2.1 ไม่เกิน 10,000 บาท	34	22.52	43	28.48	68	45.03	6	3.97
2.2 10,001-25,000 บาท	15	9.80	22	14.38	113	73.86	3	1.96
2.3 25,001-40,000 บาท	5	8.06	8	12.90	44	70.97	5	8.07
2.4 ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป	3	8.82	8	23.53	18	52.94	5	14.71

ที่มา: จากการศึกษา

8) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจากเพื่อนหรือคนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 69.50 รองลงมาคือ ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 36.75 และได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจากหนังสือหรือวารสารท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 24.50 ตามลำดับ

8.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากเพื่อนหรือคนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 58.04 รองลงมาคือได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 47.32 และได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากหนังสือหรือวารสารท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 28.57

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน ส่วนใหญ่ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากเพื่อนหรือคนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 46.24 และได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากหนังสือหรือวารสารท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 26.88

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากเพื่อนหรือคนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 78.75 รองลงมาคือได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 32.50 และได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจาก หนังสือหรือวารสารท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 26.25

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว ส่วนใหญ่ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากเพื่อนหรือคนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 73.17 รองลงมาคือได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 21.95 และได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจาก หนังสือหรือวารสารท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 19.51

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร พ่อบ้านหรือแม่บ้าน รับจ้าง ส่วนใหญ่ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากเพื่อนหรือคนรู้จักคิดเป็นร้อยละ 84.85 รองลงมาคือได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 21.21 และได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจาก หนังสือหรือวารสารท่องเที่ยวและโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ

12.12

8.2) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 ส่วนใหญ่ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากเพื่อนหรือคนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 78.81 รองลงมาคือได้ข้อมูลการท่องเที่ยว

จังหวัดเชียงรายจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 28.48 และได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากหนังสือหรือวารสารท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 21.19

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 ส่วนใหญ่ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากเพื่อนหรือคนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 37.91 และได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากหนังสือหรือวารสารท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 29.41

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-40,000 บาท ส่วนใหญ่ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากเพื่อนหรือคนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 58.06 รองลงมาคือได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 53.23 และได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากหนังสือหรือวารสารท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 30.65

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากเพื่อนหรือคนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 61.76 รองลงมาคือได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 38.24 และได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากหนังสือหรือวารสารท่องเที่ยวและจากโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 5.88 (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย	หนังสือ/วารสาร		โทรทัศน์/หนังสือพิมพ์		อินเทอร์เน็ต		เพื่อน/คนรู้จัก		อื่นๆ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	98	24.50	66	16.50	147	36.75	278	69.50	17	4.25
1. จำแนกตามอาชีพ										
1.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	32	28.57	22	19.64	53	47.32	65	58.04	1	0.89
1.2 พนักงาน/ลูกจ้าง บริษัทเอกชน	25	26.88	14	15.05	43	46.24	62	66.67	2	2.15
1.3 นักเรียน/นักศึกษา	21	26.25	17	21.25	26	32.50	63	78.75	4	5.00
1.4 ธุรกิจส่วนตัว	16	19.51	9	10.98	18	21.95	60	73.17	10	12.20
1.5 อื่นๆ	4	12.12	4	12.12	7	21.21	28	84.85	0	0.00
2. จำแนกตามรายได้										
2.1 ไม่เกิน 10,000 บาท	32	21.19	26	17.22	43	28.48	119	78.81	5	3.31
2.2 10,001-25,000 บาท	45	29.41	30	19.61	58	37.91	102	66.67	10	6.54
2.3 25,001-40,000 บาท	19	30.65	8	12.90	33	53.23	36	58.06	2	3.23
2.4 ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป	2	5.88	2	5.88	13	38.24	21	61.76	0	0.00

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

9) ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มาก คิดเป็นร้อยละ 57.75 รองลงมาคือมีความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.00 และมีความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.25

9.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มาก คิดเป็นร้อยละ 65.18 รองลงมาคือมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.93 และมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ น้อย คิดเป็นร้อยละ 0.89

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มาก คิดเป็นร้อยละ 63.44 รองลงมาคือมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.56

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มาก คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.00

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 57.32 รองลงมาคือมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มาก คิดเป็นร้อยละ 42.68

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร พ่อบ้านหรือแม่บ้าน รับจ้าง ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.52 รองลงมาคือมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มาก คิดเป็นร้อยละ 48.48

9.2) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มาก คิดเป็นร้อยละ 55.63 รองลงมาคือ มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.37

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มาก คิดเป็นร้อยละ 59.48 รองลงมาคือมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.52

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-40,000 ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ

ในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มาก คิดเป็นร้อยละ 59.68 รองลงมาคือมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.32

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มาก คิดเป็นร้อยละ 55.88 รองลงมาคือมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.18 และมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ น้อย คิดเป็นร้อยละ 2.94 (ตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19 ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ความพึงพอใจในการ ท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย	น้อย		ปานกลาง		มาก	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	1	0.25	168	42.00	231	57.75
1. จำแนกตามอาชีพ						
1.1 ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	1	0.89	38	33.93	73	65.18
1.2 พนักงาน/ลูกจ้าง บริษัทเอกชน	0	0.00	34	36.56	59	63.44
1.3 นักเรียน/นักศึกษา	0	0.00	32	40.00	48	60.00
1.4 ธุรกิจส่วนตัว	0	0.00	47	57.32	35	42.68
1.5 อื่นๆ	0	0.00	17	51.52	16	48.48
2. จำแนกตามรายได้						
2.1 ไม่เกิน 10,000 บาท	0	0.00	67	44.37	84	55.63
2.2 10,001-25,000 บาท	0	0.00	62	40.52	91	59.48
2.3 25,001-40,000 บาท	0	0.00	25	40.32	37	59.68
2.4 ตั้งแต่ 40,001 บาท ขึ้นไป	1	2.94	14	41.18	19	55.88

ที่มา: จากการศึกษา

10) การกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายในอนาคต

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 97.50 และจะไม่กลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีก คิดเป็นร้อยละ 2.50 ตามลำดับ

10.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 99.11 รองลงมาคือไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก คิดเป็นร้อยละ 0.89

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 94.62 รองลงมาคือไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก คิดเป็นร้อยละ 5.38

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 96.25 รองลงมาคือไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก คิดเป็นร้อยละ 3.75

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 98.78 รองลงมาคือไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก คิดเป็นร้อยละ 1.22

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร พ่อบ้านหรือแม่บ้าน รับจ้าง จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 100

สาเหตุที่นักท่องเที่ยวบางส่วนจะไม่กลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งส่วนหนึ่งเป็นเพราะจังหวัดเชียงรายอยู่ไกลจากภูมิลำเนาการเดินทางใช้เวลานานทำให้ไม่คิดที่จะกลับมาท่องเที่ยวอีก

10.2) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 ส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 96.69 รองลงมาคือไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก คิดเป็นร้อยละ 3.31

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 100

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-40,000 ส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 98.39 รองลงมาคือไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก คิดเป็นร้อยละ 1.61

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่จะกลับมา

ท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 88.24 รองลงมาคือไม่กลับมาท่องเที่ยวอีก คิดเป็นร้อยละ 11.77 (ตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20 การกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายในอนาคตของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

นักท่องเที่ยวคาดว่าจะกลับมา เที่ยวอีกหรือไม่	กลับ		ไม่กลับ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	390	97.50	10	2.50
1. จำแนกตามอาชีพ				
1.1 ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	111	99.11	1	0.89
1.2 พนักงาน/ลูกจ้าง บริษัทเอกชน	88	94.62	5	5.38
1.3 นักเรียน/นักศึกษา	77	96.25	3	3.75
1.4 ธุรกิจส่วนตัว	81	98.78	1	1.22
1.5 อื่นๆ	33	100	0	0.00
2. จำแนกตามรายได้				
ไม่เกิน 10,000 บาท	146	96.69	5	3.31
10,001-25,000 บาท	153	100.00	0	0.00
25,001-40,000 บาท	61	98.39	1	1.61
ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป	30	88.24	4	11.76

ที่มา: จากการศึกษา

11) ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวคาดว่าจะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้ง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2553 คิดเป็นร้อยละ 36.92 รองลงมาคือ จะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2554 คิดเป็นร้อยละ 35.38 และจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไปคิดเป็นร้อยละ 27.69 ตามลำดับ

11.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็น ข้าราชการ และ พนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2554 คิดเป็นร้อยละ 44.14 รองลงมาคือ จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2553 คิดเป็นร้อยละ 38.74 และจะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป คิดเป็นร้อยละ 17.12

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็น พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป คิดเป็นร้อยละ 35.23 รองลงมาคือ จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2554 คิดเป็นร้อยละ 32.95 และจะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2553 คิดเป็นร้อยละ 31.82

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2553 คิดเป็นร้อยละ 37.66 รองลงมาคือ จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2554 คิดเป็นร้อยละ 32.47 และจะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป คิดเป็นร้อยละ 29.87

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2553 คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมาคือ จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2554 คิดเป็นร้อยละ 28.40 และจะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.16

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร พ่อบ้านหรือแม่บ้าน รับจ้าง ส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป คิดเป็นร้อยละ 39.39 รองลงมาคือ จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2554 คิดเป็นร้อยละ 36.36 และจะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2553 คิดเป็นร้อยละ 24.24

11.2) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 ส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป คิดเป็นร้อยละ 36.99 รองลงมาคือ จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2554 คิดเป็นร้อยละ 31.51

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 ส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2553 คิดเป็นร้อยละ 44.14 รองลงมาคือ จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2554 คิดเป็นร้อยละ 33.99 และจะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.89

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 25,001-40,000 ส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2554 คิดเป็นร้อยละ 44.26 รองลงมาคือ จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2553 คิดเป็นร้อยละ 34.43 และจะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป คิดเป็นร้อยละ 21.31

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2554 คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมาคือ จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2553 คิดเป็นร้อยละ 36.67 และจะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป คิดเป็นร้อยละ 20.00 (ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 ช่วงเวลาที่คาดว่าจะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกครั้งของนักท่องเที่ยวชาว
ไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ช่วงเวลาที่คาดว่าจะกลับมาอีกครั้ง	ภายในปี 2553		ปี 2554		ปี 2555 เป็นต้นไป	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	144	36.92	138	35.38	108	27.70
1. จำแนกตามอาชีพ						
1.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	43	38.74	49	44.14	19	17.12
1.2 พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน	28	31.82	29	32.95	31	35.23
1.3 นักเรียน/นักศึกษา	29	37.66	25	32.47	23	29.87
1.4 ธุรกิจส่วนตัว	36	44.44	23	28.40	22	27.16
1.5 อื่นๆ	8	24.24	12	36.36	13	39.39
2. จำแนกตามรายได้						
2.1 ไม่เกิน 10,000 บาท	46	31.51	46	31.51	54	36.99
2.2 10,001-25,000 บาท	66	43.14	52	33.99	35	22.89
2.3 25,001-40,000 บาท	21	34.43	27	44.26	13	21.31
2.4 ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป	11	36.67	13	43.33	6	20.00

ที่มา: จากการศึกษา

12) ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวใช้เวลาในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายโดยเฉลี่ยประมาณ 3 วัน

12.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจใช้เวลาในการท่องเที่ยว

เฉลี่ย 2.74 วัน

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนใช้เวลาในการท่องเที่ยว

เฉลี่ย 3.12 วัน

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนนักศึกษาใช้เวลาในการท่องเที่ยวเฉลี่ย 2.90 วัน

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวใช้เวลาในการท่องเที่ยวเฉลี่ย 2.90 วัน

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร พ่อบ้านหรือแม่บ้าน รับจ้าง ใช้เวลาในการ

ท่องเที่ยวเฉลี่ย 2.55 วัน

12.2) นักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

นักท่องเที่ยว

ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 ใช้เวลาในการท่องเที่ยวเฉลี่ย 2.72

วัน

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 ใช้เวลาในการท่องเที่ยว

เฉลี่ย 2.87 วัน

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-40,000 ใช้เวลาในการท่องเที่ยว

เฉลี่ย 3.00 วัน

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป ใช้เวลาในการ

ท่องเที่ยวเฉลี่ย 3.38 วัน (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว	ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว (วัน)
1. จำแนกตามอาชีพ	
1.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2.74
1.2 พนักงาน/ลูกจ้าง บริษัทเอกชน	3.12
1.3 นักเรียน/นักศึกษา	2.90
1.4 ธุรกิจส่วนตัว	2.90
1.5 อื่นๆ	2.55
2. จำแนกตามรายได้	
2.1 ไม่เกิน 10,000 บาท	2.72
2.2 10,001-25,000 บาท	2.87
2.3 25,001-40,000 บาท	3.00
2.4 ตั้งแต่ 40,001 บาท ขึ้นไป	3.38
เฉลี่ย	3.00

ที่มา: จากการศึกษา

4.4. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทย

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในที่นี้ทำการวิเคราะห์ในรูปแบบของการจำแนก พหุ (Multiple Classification Analysis : MCA) โดยทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยวกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมด 7 ตัว คือ เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิลำเนา ของนักท่องเที่ยว มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เพศและอาชีพ เป็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1 สถานภาพการสมรสและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อายุ ระดับการศึกษา และภูมิลำเนา เป็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ตารางที่ 4. 23 การทดสอบนัยสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ค่าสถิติ F	Sig.
เพศ	2.996*	0.084
อายุ	7.336***	0.000
สถานภาพการสมรส	4.561**	0.033
ระดับการศึกษา	8.931***	0.000
อาชีพ	2.273*	0.061
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	2.656**	0.048
ภูมิลำเนา	9.866***	0.000

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: * คือ คำนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1

** คือ คำนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

*** คือ คำนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันในการท่องเที่ยว จังหวัดเชียงรายด้วยวิธีการจำแนก พหุ (MCA) ได้ค่ากลาง (Grand means) เท่ากับ 1,249.53 บาทต่อคนต่อวัน (ตารางที่ 4.24) ซึ่งน้อยกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากข้อมูลของการ

ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งเท่ากับ 2,368.44 บาทต่อคนต่อวัน (ตารางที่ 1.2) อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาจากภาคเหนือซึ่งอาจมีค่าใช้จ่ายด้านค่าพาหนะที่ไม่มากนักส่งผลให้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างต่ำกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2550

เมื่อทราบค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวจากค่ากลาง (Grand means) แล้ว และถ้าต้องการหาค่าตอบว่านักท่องเที่ยวที่มีข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจสังคม (เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิลำเนา) ที่แตกต่างกันจะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอย่างไรและแตกต่างกันหรือไม่ สามารถคำนวณหาได้จากการนำเอาค่าสัมประสิทธิ์ที่แสดงถึงความเบี่ยงเบน (Adjusted Deviation) ที่คำนวณได้ในตารางที่ 4.24 บวกหรือลบกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่เป็นค่ากลาง (Grand means) ตัวอย่างเช่น ถ้าต้องการทราบว่านักท่องเที่ยวที่เป็นเพศชายมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายต่อคนต่อวันเท่าใด สามารถหาได้โดยเอาค่าใช้จ่ายที่เป็นค่ากลางซึ่งเท่ากับ 1,249.53 (ตารางที่ 4.25) บวกด้วยค่าความเบี่ยงเบนซึ่งมีค่าเท่ากับ 27.70 ดังนั้นค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวเพศชายเท่ากับ 1,277.23 บาท ในทำนองเดียวกันหากต้องการทราบว่านักท่องเที่ยวที่เป็นเพศชายและมีอายุต่ำกว่า 21 ปี มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายต่อคนต่อวันเท่าใด สามารถหาได้โดยเอาค่าใช้จ่ายที่เป็นค่ากลางซึ่งเท่ากับ 1,249.53 บวกด้วยค่าความเบี่ยงเบนซึ่งมีค่าเท่ากับ $1,249.53 + 27.70 - 900.93 = 376.30$ บาทต่อคนต่อวัน และหากต้องการทราบว่านักท่องเที่ยวที่เป็นเพศชาย ที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี และมีสถานภาพการสมรส มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายต่อคนต่อวันเท่าใด สามารถหาได้โดยเอาค่าใช้จ่ายที่เป็นค่ากลางซึ่งเท่ากับ 1,249.53 บวกด้วยค่าความเบี่ยงเบนซึ่งมีค่าเท่ากับ $1,249.53 + 27.70 - 900.93 + 134.25 = 510.55$ บาทต่อคนต่อวัน

จากตารางที่ 4.24 และ 4.25 จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายสูงสุดได้แก่นักท่องเที่ยวที่เป็นเพศชายที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีสถานภาพการสมรส มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน มีรายได้ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ และภาคกลาง ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันทั้งหมดเท่ากับ $1,249.53 + 27.70 + 303.76 + 134.05 + 346.57 + 327.88 + 718.84 + 498.57 = 3,607$ บาทต่อคนต่อวัน

ตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างโดยวิธี MCA

Grand means = 1,249.53

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม	จำนวนตัวอย่าง	Unadjusted Deviation	Eta	Adjusted Deviation	Beta
1. เพศ					
1.1 ชาย	189	195.15	0.111	27.70	0.016
1.2 หญิง	211	-174.80		-24.81	
2. อายุ					
2.1 ต่ำกว่า 21 ปี	64	-1265.40		-900.93	
2.2 ระหว่าง 21-30 ปี	116	384.24	0.338	303.76	0.248
2.3 ระหว่าง 31-40 ปี	97	95.98		-33.52	
2.4 ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป	123	220.36		208.73	
3. สถานภาพการสมรส					
3.1 โสด	205	-230.04	0.142	-127.51	0.079
3.2 สมรส	195	241.83		134.05	
4. ระดับการศึกษา					
4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	152	-504.03	0.244	-291.19	0.207
4.2 ปริญญาตรี	196	369.72		346.57	
4.3 สูงกว่าปริญญาตรี	52	79.77		-455.13	
5. อาชีพ					
5.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	112	173.66		-6.88	
5.2 พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน	93	546.43	0.323	327.88	0.195
5.3 นักเรียน/นักศึกษา	80	-866.72		-170.68	
5.4 ธุรกิจส่วนตัว	82	281.70		169.52	
5.5 อื่นๆ	33	-728.17		-908.13	
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน					
6.1 ไม่เกิน 10,000 บาท	151	-478.13		50.54	
6.2 ระหว่าง 10,001-25,000 บาท	153	224.74	0.242	-179.75	0.145
6.3 ระหว่าง 25,001-40,000 บาท	62	188.36		-73.72	
6.4 ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป	34	768.63		718.84	
7. ภูมิลำเนา					
7.1 กรุงเทพฯ และภาคกลาง	113	541.71		498.57	
7.2 ภาคเหนือ	176	-257.67	0.231	-137.29	0.240
7.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	42	-171.75		-266.92	
7.4 ภาคตะวันออกและภาคตะวันตก	32	-571.96		-920.25	
7.5 ภาคใต้	37	260.88		229.28	

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: $R = 0.463$, $R^2 = 0.214$

ตารางที่ 4.25 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่างโดยวิธี MCA

Grand means = 1,249.53

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน (บาท)
1. เพศ	
1.1 ชาย	1,277.23
1.2 หญิง	1,224.72
2. อายุ	
2.1 ต่ำกว่า 21 ปี	348.60
2.2 ระหว่าง 21-30 ปี	1,553.29
2.3 ระหว่าง 31-40 ปี	1,216.01
2.4 ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป	1,458.26
3. สถานภาพการสมรส	
3.1 โสด	1,122.02
3.2 สมรส	1,383.58
4 ระดับการศึกษา	
4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	958.34
4.2 ปริญญาตรี	1,596.10
4.3 สูงกว่าปริญญาตรี	794.40
5. อาชีพ	
5.1 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1,242.65
5.2 พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน	1,577.41
5.3 นักเรียน/นักศึกษา	1,078.85
5.4 ธุรกิจส่วนตัว	1,419.05
5.5 อื่นๆ	341.40
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	
6.1 ไม่เกิน 10,000 บาท	1300.07
6.2 ระหว่าง 10,001-25,000 บาท	1,069.78
6.3 ระหว่าง 25,001-40,000 บาท	1,175.81
6.4 ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป	1,968.37
7. ภูมิลำเนา	
7.1 กรุงเทพฯ และภาคกลาง	1,748.10
7.2 ภาคเหนือ	1,112.24
7.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	982.61
7.4 ภาคตะวันออกและภาคตะวันตก	329.28
7.5 ภาคใต้	1,478.81

ที่มา: จากการคำนวณ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทย และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ตลอดจนศึกษาถึงค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่กำลังเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย จำนวน 400 ราย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา การให้น้ำหนักความสำคัญแบบลิเคิทสเกลและการวิเคราะห์ในรูปแบบของการจำแนกหมู่

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 400 ราย พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 38 ปี มีสถานภาพโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 25,000 บาท มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในภาพรวม อันดับหนึ่ง คือ สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องเหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่ของนักท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจจากสถานที่ท่องเที่ยว การได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ตามลำดับ ซึ่งผลการศึกษา มีความแตกต่างกับ การศึกษาของ มาลินี ปิ่นแก้ว (2551) ซึ่งพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวเชียงใหม่กลุ่มตัวอย่าง เป็นอันดับ 1 คือปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องหรือเหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่ของนักท่องเที่ยว อันดับ 2 คือ ปัจจัยด้านความต้องการหาประสบการณ์ในแหล่งท่องเที่ยว และอันดับ 3 คือปัจจัยด้านการได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติ อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย นั้นคำนึงถึงความสะดวกสบายมากกว่าที่จะคำนึงถึงเรื่องค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

การศึกษาถึงปัจจัยเมื่อจำแนกตามอาชีพแล้วพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็นข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัย ที่มีผลมากที่สุดต่อการมา ท่องเที่ยวครั้งนี้คือปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ นักท่องเที่ยว สำหรับนักเรียนนักศึกษา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการมา ท่องเที่ยวครั้งนี้คือปัจจัยด้านการได้รับการชักชวนจากเพื่อนหรือญาติ และนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ เป็น ธุรกิจส่วนตัวและอาชีพอื่นๆ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการมา ท่องเที่ยวครั้งนี้คือปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว

การศึกษาถึงปัจจัยเมื่อจำแนกตามรายได้แล้วพบว่า นักท่องเที่ยวผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 10,000 บาท และผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-40,000 บาท ส่วนใหญ่มีความ คิดเห็นว่าปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อการมา ท่องเที่ยวครั้งนี้คือปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ส่วนผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 บาทและผู้ที่มี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีผลมากที่สุดต่อ การมาท่องเที่ยวครั้งนี้คือปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว

พฤติกรรมในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยจำแนก ตามอาชีพพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่เดินทางมา ท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพักผ่อน เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายมากกว่า 2 ครั้ง ขึ้นไป จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง เดินทางมาท่องเที่ยวกับญาติพี่น้อง ชื่นชอบสถานที่ ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม พักค้างคืนที่โรงแรม เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจากเพื่อนหรือคนรู้จัก มีความ พึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มาก จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกใน อนาคต จะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2554 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวประมาณ 3 วัน

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยว ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพักผ่อน เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง เดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อน ชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยว ประเภทแหล่งเที่ยวตามธรรมชาติ พักที่โรงแรม เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจากเพื่อนหรือคนรู้จัก มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ มาก จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต จะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวประมาณ 3 วัน

นักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพักผ่อน เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง เดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อน ชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ พักที่บ้านญาติหรือเพื่อน เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจากเพื่อนหรือคนรู้จัก มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มาก จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต จะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2553 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวประมาณ 3 วัน

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพักผ่อน เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง เดินทางมาท่องเที่ยวกับญาติพี่น้อง ชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ พักที่โรงแรม เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจากเพื่อนหรือคนรู้จัก มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ปานกลาง จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต จะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2553 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวประมาณ 3 วัน

นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพอื่นๆ (เกษตรกร ,พ่อบ้านหรือแม่บ้าน , รับจ้าง) ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพักผ่อน เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง เดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อน ชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ พักที่โรงแรม เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจากเพื่อนหรือคนรู้จัก มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ปานกลาง จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต จะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2553 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวประมาณ 3 วัน

พฤติกรรมในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยจำแนกตามรายได้พบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพักผ่อน เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง เดินทางมาท่องเที่ยวกับญาติพี่น้อง ชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ พักที่โรงแรม เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจากเพื่อนหรือคนรู้จัก มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายครั้งนี้มาก จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายอีกในอนาคต จะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวประมาณ 3 วัน

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-25,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพักผ่อน เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง เดินทางมาท่องเที่ยวกับญาติพี่น้อง ขึ้นขอสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ พักที่โรงแรม เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจากเพื่อนหรือคนรู้จัก มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้มาก จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่อีกในอนาคต จะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2553 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวประมาณ 3 วัน

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-40,000 บาท ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพักผ่อน เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง เดินทางมาท่องเที่ยวกับญาติพี่น้อง ขึ้นขอสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม พักที่โรงแรม เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจากเพื่อนหรือคนรู้จัก มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้มาก จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่อีกในอนาคต จะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2554 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวประมาณ 3 วัน

นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,001 บาท ขึ้นไป ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพักผ่อน เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่มากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป จัดการในการท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยตนเอง เดินทางมาท่องเที่ยวกับญาติพี่น้อง ขึ้นขอสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม พักที่โรงแรม เดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว ได้ข้อมูลการท่องเที่ยวจากเพื่อนหรือคนรู้จัก มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้มาก จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่อีกในอนาคต จะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งภายในปี พ.ศ. 2554 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวประมาณ 3 วัน

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยวิเคราะห์ในรูปแบบของการจำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis : MCA) พอสรุปได้ว่า เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิลำเนา ของนักท่องเที่ยว มีอิทธิพลต่อค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เพศและอาชีพ เป็นตัวแปรที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1, สถานภาพการสมรสและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นตัวแปรที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, อายุ ระดับการศึกษา และภูมิลำเนา เป็นตัวแปรที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 เพศชายมีค่าใช้จ่ายต่อวันสูงกว่าเพศหญิง นักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายสูงสุด ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เป็นเพศชายที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีสถานภาพการสมรส มีการศึกษา

ระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน มีรายได้ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯและภาคกลาง

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1) จากการศึกษพบว่า ปัจจัยด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายของนักท่องเที่ยวในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายเพิ่มมากขึ้น

2) จากการศึกษพบว่า ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว เช่น การคมนาคม ที่พัก สาธารณูปโภค เป็นปัจจัยอันดับแรกที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ดังนั้นทางจังหวัดและผู้ที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวให้พร้อมเพื่อคอยบริการนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวให้ได้รับความความสะดวกสบายมากที่สุด

3) จากการศึกษพบว่า นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่พักที่โรงแรม ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมควรจัดให้มีแนวทางปฏิบัติด้านต่างๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวมาพักมากขึ้น เช่น ราคาที่พักต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับคุณภาพ จัดระบบรักษาความปลอดภัยของโรงแรมให้ได้มาตรฐาน จัดฝึกอบรมพนักงานอย่างต่อเนื่องเพราะการบริการถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้าพักเพื่อที่นักท่องเที่ยวจะได้กลับมาพักอีกครั้ง เป็นต้น

4) จากการศึกษพบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจากเพื่อนหรือคนรู้จัก ดังนั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการด้านที่พัก ร้านอาหาร ควรให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างดีที่สุด เพราะหากนักท่องเที่ยวที่ได้มาท่องเที่ยวแล้วเกิดความประทับใจก็จะมีบอกต่อไปยังเพื่อน ญาติ หรือคนรู้จัก ซึ่งจะเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายได้เป็นอย่างดี

5) จากการศึกษพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไปเป็นนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายต่อวันที่สูงมาก ดังนั้นผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวควรเน้นกลุ่มเป้าหมายผู้ที่มีรายได้ในระดับสูง เช่น จัดให้มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกสบายทันสมัย จัดให้มีที่พักที่เน้นเป้าหมายกลุ่มผู้ที่มีรายได้สูง เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น

6) จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจชั้น
ชอบสถานที่ท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรมและ
นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายต่อวันที่สูง ดังนั้นส่วนราชการควรมีการทำนุบำรุงและ
รักษาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรมให้คงความสวยงามให้ยาวนานเพื่อสร้าง
ความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่ได้มาเที่ยวชม

7) จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มรายได้นิยมเดินทางท่องเที่ยวด้วยรถยนต์
ส่วนตัว ดังนั้นควรจัดให้มีเส้นทางท่องเที่ยวที่ปลอดภัย สะดวกในการเดินทางสำหรับนักท่องเที่ยว
เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a detailed illustration of an elephant standing and facing left. Above the elephant's head is a traditional Thai umbrella (parasol) with multiple tiers. The entire emblem is enclosed within a circular border. The border contains the university's name in Thai script at the top and 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964' in English at the bottom. There are decorative floral motifs on either side of the elephant.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2551ก. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดเชียงราย ปี 2552.

[ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา:<http://thai.tourismthailand.org/destination-guide/chiangrai-57-1-1.html>. (7 ตุลาคม 2552).

_____. 2551ข. สรุปรายได้-รายจ่ายและดุลการท่องเที่ยว ปี 2550. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา : www2.tat.or.th/stat/.../tex/.../Tourism%20Revenue%202007.Doc.

(28 พฤศจิกายน 2552).

_____. 2548. สรุปสถานการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2548. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www2.tat.or.th/stat/download/tst/323/.doc>. (25 ธันวาคม 2552)

_____. 2551ค. สรุปแผนการตลาดการท่องเที่ยว ปี 2552. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://thai.tourismthailand.org/about-tat/about-tat-24-1.html>. (28 พฤศจิกายน 2552).

ชินวัฒน์ อรรถเวทิน. 2545. การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชากรอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ . การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นัฐพงศ์ คุมา. 2549. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวอำเภอป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน . การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นาถพิมล วาดสันทัต. 2545. กลยุทธ์ทางการตลาดแหล่งท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์เชียงแสน จังหวัดเชียงราย . การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มาลินี ปิ่นแก้ว. 2552. ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาว เชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มิ่งสรรพ์ ขาวสอาด และคณะ. 2550. รายงานฉบับสมบูรณ์ เรื่อง โครงการจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ. 2551-2554. งานวิจัยสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานคลังจังหวัดเชียงราย. 2550. ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเชียงราย. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://klang.cgd.go.th/cri>. (8 พฤศจิกายน 2552).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี. **ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ**. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา:

http://service.nso.go.th/nso/g_indicator/eco_49T.pdf (22 มกราคม 2552).

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2. 2550. **สถิติการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย**. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา:

<http://osmnorthn2.moi.go.th/statistics.php?page=travel&year=2546>. (7 ตุลาคม 2552)

สำนักยุทธศาสตร์และนโยบายการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. 2552. **สรุปมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล**. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา: korat.boei.go.th/.../สรุปมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล.doc (28 พฤศจิกายน 2552).

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ. 2521. **สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุนेत्रา วงษ์พันธุ์. 2550. **พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการมาเที่ยวชมสวนสัตว์เชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อัญชลี นัสสาสาร. 2548. **การวิเคราะห์รายจ่ายของนักท่องเที่ยวในเทศกาลลอยกระทง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อานุภาพ วารินทร์. 2548. **กระบวนการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของลูกค้าธนาคารออมสินสาขาแม่สาย จังหวัดเชียงราย**. การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคมของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งความแปรปรวน	Experimental Method				ระดับนัยสำคัญ
	ผลรวมของกำลังสอง	องศาอิสระ	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสอง	ค่าสถิติ F	
ตัวแปรอิสระ	271576554.599	18	15087586.367	6.900	0.000
เพศ	13645246.854	1	13645246.854	6.241	0.013
อายุ	116503295.767	3	38834431.922	17.761	0.000
สถานภาพ	6835683.277	1	6835683.277	3.126	0.054
ระดับการศึกษา	26942141.154	2	13471070.577	6.161	0.002
อาชีพ	36213076.212	4	9053269.053	4.141	0.003
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	16703609.748	3	5567869.916	2.546	0.056
ภูมิลำเนา	60733501.587	4	15183375.397	6.944	0.000

ที่มา: จากการคำนวณ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นางสาวดวงกมล เจริญกุล

วัน เดือน ปี เกิด 6 กุมภาพันธ์ 2526

ประวัติการศึกษา สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน แม่สายประสิทธิ์ศาสตร์
เชียงราย ปีการศึกษา 2545

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ปีการศึกษา 2549

ประสบการณ์ เจ้าหน้าที่บริการลูกค้า บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาแม่สาย
พ.ศ. 2549 - ปัจจุบัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved